

dienst voor de scheepvaart

Jaarverslag 2003

*Dienst voor
de Scheepvaart*

dienst voor de scheepvaart

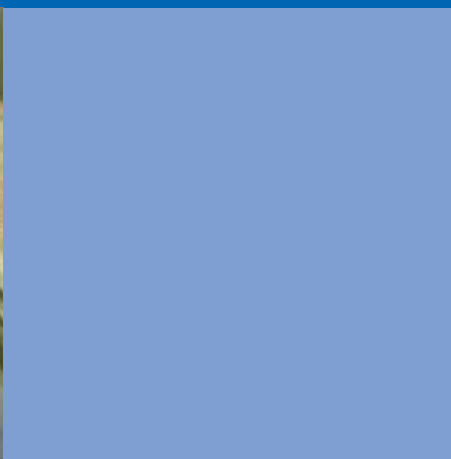
Jaarverslag 2003

inhouds- opgave

1. Voorwoord 5 tot 7
2. de Dienst voor de Scheepvaart 8 tot 17
3. de scheepvaart op de kanalen 18 tot 31
4. infrastructuurwerken 32 tot 41
5. promotie 42 tot 43
6. balans en jaarrekening 44 tot 47
7. statistische gegevens 48 tot 52

1.voorwoord

Voor de Dienst voor de Scheepvaart was 2003 opnieuw een goed jaar. Vanaf 1993 is de trafiek op de kanalen, na een lange periode van stilstand, opnieuw toegenomen. In de periode van 1993 tot en met 2003 werd op het kanalennet van de Dienst een winst geboekt van 94% in tonkilometer en van 63% in tonnage.

In 2003 werden volgende trafieken gerealiseerd:

- 3.040.565.568 tonkilometer. Vergeleken met 2002 is dit een toename met 90.000.000 tonkilometer of 2,93%.
- 38.360.485 ton. Vergeleken met 2002 is dit een toename met 572.000 ton of 1,51%.

De groeicijfers van de trafiek zijn beperkter dan in de voorgaande jaren. Dit is in hoofdzaak te wijten aan de sputterende economie. De toename van de trafiek in een economisch moeilijke periode wijst nochtans op een structurele groei en toont duidelijk aan dat de binnenvaart

een keerpunt heeft genomen. Het is een vervoersmodus die heel wat toekomstperspectieven te bieden heeft. Steeds meer bedrijven zullen immers het vervoer van hun goederen via de kanalen laten verlopen.

Voor de verdere groei van de binnenvaart is het van essentieel belang dat de waterwegbeheerders zich aanpassen aan deze nieuwe ontwikkelingen en uitdagingen. Hiervoor moet zowel de kanaalinfrastructuur als de dienstverlening tijdig worden aangepast.

Er dient voldoende sluiscapaciteit gecreëerd en alle bruggen over het Albertkanaal – een waterweg van eerste rang - moeten op de Europese normhoogte van 9,10 meter worden gebracht. Daarnaast zullen moderne beheerssystemen ervoor zorgen dat de administratieve formaliteiten volledig via de elektronische snelweg verlopen. Ook de vaarroute van een schip en de plaatsbepaling van de lading zal op elk ogenblik kunnen opgevraagd worden. Om dit voor te bereiden, worden er momenteel ook op Europees vlak een aantal initiatieven uitgewerkt.

Nieuwe kaaimuren Het kaaimurenproject van de Vlaamse regering blijft bijzonder succesvol. Op het einde van 2003 waren er bij de Dienst 31 projecten goedgekeurd en werden er al 13 nieuwe kaaimuren in gebruik genomen. Voor de overige dossiers zijn de werken in uitvoering of wordt het administratieve dossier afgewerkt. Wanneer alle goedgekeurde dossiers gerealiseerd zijn, zullen de nieuwe kaaimuren jaarlijks zorgen voor een bijkomende trafiek van 3,3 miljoen ton en meer dan 130.000 containers (TEU).

Paul Kumpen Voorzitter van de Raad van Bestuur

De Dienst informeert bedrijven voortdurend over de mogelijkheden van het kaaimurenprogramma en regelmatig kunnen nieuwe dossiers aan de minister ter goedkeuring worden voorgelegd. Inmiddels werd voor het eerst een evaluatie opgemaakt van de in bedrijf genomen kaaimuren. Uit de beoordeling blijkt dat bijna alle bedrijven ruimschoots hun trafiekverplichtingen nakomen. Deze positieve vaststelling bevestigt ook het succes van het uitgevoerde kaaimurenprogramma.

Beter Bestuurlijk Beleid Dit is overigens het laatste volledige jaarverslag van de Dienst voor de Scheepvaart. In de loop van 2004 zal de opvolger van de Dienst voor de Scheepvaart, de NV De Scheepvaart, van start gaan.

De Vlaamse regering besliste, bij haar aantreden in 1999, een grootschalige reorganisatie van de Vlaamse overheidsadministratie door te voeren. De Vlaamse administratie zal in dertien beleidsdomeinen worden opgedeeld. Elk beleidsdomein zal bestaan uit een departement en een aantal verzelfstandigde agentschappen.

De Dienst voor de Scheepvaart wordt tot een extern verzelfstandigd agentschap van publiek recht omgevormd. De afdeling Maas en Albertkanaal wordt in de nieuwe dienst geïntegreerd. Directieleden van de Dienst voor de Scheepvaart hebben actief meegewerkt aan de voorbereiding en de realisatie van dit omvangrijk project.

De belangrijkste voordelen van de nieuwe structuur zijn onder meer de grotere autonomie, de bevoegdheid om een volwaardig grondbeleid te voeren en de mogelijkheid om te participeren in andere vennootschappen. In een beheersovereenkomst met de Vlaamse regering worden de te behalen resultaten van het agentschap vastgelegd.

Paul KUMPEN voorzitter Raad van Bestuur

2. dienst voor de scheepvaart

Opdracht De Dienst voor de Scheepvaart werd opgericht bij wet van 17 mei 1976 (B.S. 30.06.1976) om de exploitatie, het onderhoud en het beheer van het Albertkanaal en de Kempense kanalen te verzekeren.

Dit houdt in dat de dienst belast is met:

- het regelen van de scheepvaart en het stilliggen van de vaartuigen
- het onderhouden, herstellen en bedienen van de sluizen
- het inrichten van laad- en loskaaien en het regelen van het gebruik daarvan
- het onderhoud, de inrichting en de voorziening van oevers, kaaien en jaagpaden
- de nodige baggerwerken
- het beheer van de domeingoederen, aanleg en onderhoud van de beplantingen
- het op peil houden van de waterwegen en het beheer van de bevoeiingen
- het innen van tolgelden, scheepvaartrechten en andere rechten voor het gebruik van de waterwegen en van hun aanhorigheden, alsook van de watervangen
- alle andere werkzaamheden die hem door de koning worden opgedragen
- het beheer en het onderhoud van de gewestbruggen over de waterwegen en de loopbruggen binnen de kanaalaanhorigheden
- promotie en commercialisering van de waterwegen

Waterwegen beheerd door de Dienst voor de Scheepvaart

De waterwegen die, ingevolge het K.B. van 12 november 1976, door de Dienst voor de Scheepvaart worden beheerd, zijn de volgende:

het Albertkanaal vanaf de grens tussen de gemeenten Kanne (Riemst)	
en Eben-Emael tot en met het Straatsburgdok te Antwerpen	.....111,0 km
het kanaal van Briegden naar Neerharen	.....5,0 km
de Zuid-Willemsvaart (Belgisch gedeelte)	.....44,0 km
het kanaal van Bocholt naar Herentals	.....57,0 km
het kanaal naar Beverlo	.....15,0 km
het kanaal van Dessel naar Kwaadmechelen	.....15,5 km
het kanaal van Dessel, over Turnhout, naar Schoten	.....63,0 km
het dok van Merksem	.....1,0 km
enkele vertakkingen en kommen	.....13,0 km
totale lengte van de kanalen	.....324,5 km

raad van bestuur

Bij besluit van de Vlaamse regering van 10 juli 2003 werd de Raad van Bestuur van de Dienst voor de Scheepvaart vernieuwd. De Vlaamse regering benoemde een voorzitter, zes vertegenwoordigers van het Vlaamse gewest, vier vertegenwoordigers van de gebruikers van de scheepvaartwegen, een vertegenwoordiger van het personeel en een vertegenwoordiger van de haven van Antwerpen. Het mandaat van de commissarissen van de Vlaamse regering loopt door. Ook nemen aan de vergaderingen van de Raad van Bestuur een aantal leden deel met raadgevende stem. De notulen worden door de secretaris opgemaakt.

voorzitter: de heer Paul KUMPEN

vertegenwoordigers van het Vlaamse gewest: Leo CLINCKERS • Marleen EVENEPOEL • Ingrid LIETEN • Kaat LEUS • Jan STRUBBE • Guy VERMESEN

vertegenwoordigers van de gebruikers van de scheepvaartwegen: Gisèle BUELENS • Octaaf PARMENTIER • Guido HERMANS • Dieter BOHRMANN

vertegenwoordiger van het personeel: Erik PORTUGAELS

vertegenwoordiger van de haven van Antwerpen: Eddy BRUYNINCKX

commissaris van de Vlaamse regering: Jaak DEWACHTER, inspecteur-generaal van Financiën

gemachtigde van de Vlaamse minister van Financiën en Begroting: Dirk VERLAAK

raadgevers: Jaak TIELENS • Valère VAUTMANS

technisch raadgever van de voorzitter: Jean VANDEPUTTE

secretaris: Ludo VANMEER

directie

De Dienst voor de Scheepvaart wordt bestuurd door:

Jaak TIELENS,
administrateur-generaal

Erik PORTUGAELS,
adjunct administrateur-generaal

zetel van de Dienst:

Havenstraat 44, 3500 Hasselt, tel. 011 22 59 12, fax 011 22 12 77

e-mail: directie@dienst-scheepvaart.be,

website: www.dienst-scheepvaart.be

Beter Bestuurlijk Beleid

van Dienst voor de Scheepvaart naar NV De Scheepvaart

De vernieuwingsoperatie van de Vlaamse overheid, Beter Bestuurlijk Beleid, werd in 2003 volop voortgezet. Het beleidsdomein Mobiliteit, waaronder de Dienst voor de Scheepvaart ressorteert, heeft onder leiding van veranderingsmanager Leo Clinckers het voortouw genomen in deze reorganisatie.

De onverdroten inzet in dit beleidsdomein resulteerde in december 2003 in de definitieve goedkeuring van het decreet 'NV De Scheepvaart' door de Vlaamse regering. Tegelijk werden de decreten van de 'NV Waterwegen en Zeekanaal' en de Vlaamse vervoersmaatschappij 'De Lijn' goedgekeurd.

Deze drie entiteiten kregen de status van een extern verzelfstandigd agentschap (EVA) van publiek recht. De Scheepvaart krijgt hierbij de juridische vorm van een naamloze vennootschap van publiek recht. De drie decreten worden begin januari 2004 naar het Vlaamse parlement gestuurd.

Zoals genoegzaam bekend, zal 'NV De Scheepvaart' de fusie vormen van de huidige Dienst voor de Scheepvaart met de afdeling Maas en Albertkanaal van de administratie Waterwegen en Zeewezen.

Bedoeling is dat een en ander zo snel mogelijk van start kan gaan. In elk geval is de samenwerking met de afdeling Maas en Albertkanaal het afgelopen jaar zeer sterk toegenomen met het oog op de samensmelting. Uiteraard dienen nog een aantal problemen van praktische en materiële aard te worden opgelost. Hierbij zijn onder meer aspecten van personeelszaken, ICT, boekhouding en begroting van belang. Deze materies worden in specifieke werkgroepen door mensen met de nodige knowhow voorbereid, zodanig dat de nieuwe NV probleemloos van start kan gaan.

Beheersovereenkomst

De beheersovereenkomst tussen de Dienst voor de Scheepvaart en de Vlaamse regering is onder-tussen uitgegroeid tot een echt managementinstrument. Het is een uniek middel geworden om de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren en de interne efficiëntie te verhogen.

De beheersovereenkomst was in 2003 aan haar vijfde jaargang toe.

Het betrof voor 2003 een ongewijzigde verlenging met één jaar.

De parameters, die als beoordelingscriterium worden gebruikt, bleven aldus van kracht.

De vijf performantiemaatstaven werden allemaal bereikt:

1. Maximaal aantal versassingen per dag

Deze parameter werd gehaald.

2. Nieuw verworven tonnage

De tabel geeft aan dat de nieuw verworven trafiek in 2003 opliep tot 207.398 ton. Over de looptijd van de beheersovereenkomst (vijf jaar), komt men aan een totaal van 2.802.449 ton, hetgeen bijna het drievoud is van de vooropgestelde 1.000.000 ton.

Jaar	Nieuwe trafiek (in ton)	Cumulatief (in ton)
1999	513.870	513.870
2000	923.000	1.436.870
2001	284.785	1.721.655
2002	873.436	2.595.101
2003	207.398	2.802.499

De doelstelling werd dus ruimschoots behaald.

3. Doorlooptijd tussen het ogenblik van ontvangst van een aanvraag en de toekenning of de weigering van de vergunning

De Dienst voor de Scheepvaart moet ervoor zorgen dat de vergunning al dan niet wordt toegekend binnen een periode van 30 werkdagen na de formele aanvraag. Deze termijn werd in 2003 strikt gerespecteerd voor de bouw van watervangen.

Voor de overige vergunningen werd dezelfde procedure toegepast en ook hier werd de doorlooptijd gehaald, tenzij dit door externe factoren onmogelijk was (bv. wanneer de adviesverlening door derde partijen niet tijdig beschikbaar was).

4. Opmaak van de inventarisatie van de onroerende goederen

Bedoelde inventaris werd tijdig opgesteld.

5. Het definiëren van een algemene maatstaf voor het bepalen van de tevredenheid van alle gebruikers van de waterwegen

In de loop van 2003 werd een controleonderzoek gehouden bij de beroepsvaart. De algemene score van tevredenheid voor 2003 bedroeg 7,5/10, terwijl het cijfer van 7,3/10 was vooropgesteld.

Ook de resultaten die werden behaald bij de uitvoering van de overige actieplannen en kernopdrachten waren zeer succesvol.

In december 2003 besliste de Vlaamse regering de beheersovereenkomst ongewijzigd met één jaar te verlengen. Zo gaan de tot nog toe geleverde inspanningen niet verloren. Het jaar 2004 zal worden benut om de nieuwe beheersovereenkomst voor te bereiden.

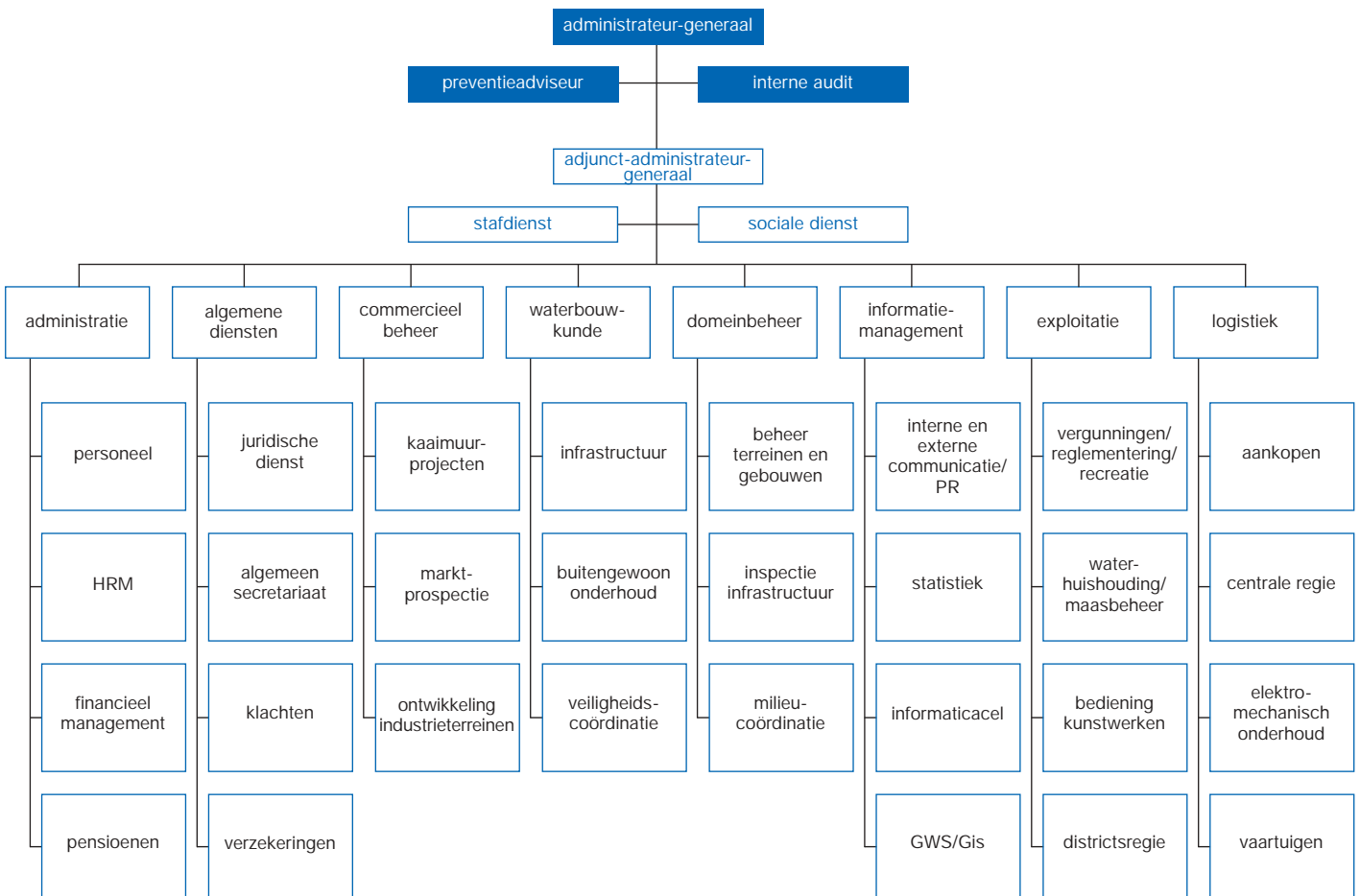

personeelsplan

Het nieuwe personeelsplan van de Dienst voor de Scheepvaart werd op 12 juni 2003 goedgekeurd door Gilbert Bossuyt, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie.

In het personeelsplan wordt, in het kader van de operatie Beter Bestuurlijk Beleid, rekening gehouden met de integratie van de afdeling Maas en Albertkanaal binnen de Dienst. De nieuwe structuur bevordert de uitvoering van alle strategische opdrachten en voorziet tevens een aantal herschikkingen voor een efficiëntere interne werking.

Onderstaande tekening geeft een schematisch beeld van het goedgekeurde personeelsplan.

De nieuwe personeelsstructuur voorziet een uitbreiding van de huidige vier afdelingen naar acht, met elk een specifieke opdracht:

1. Administratie Bestaat uit vier diensten: HRM en de personeelsdienst, het financieel management en de dienst pensioenen.

2. Algemene Diensten Nieuwe juridische dienst voor de ondersteuning van de afdelingen, dienst klachtenbehandeling (decreet van 1 juni 2001), het algemeen secretariaat (onthaal/verzendings/drukkerij), het secretariaat en de dactylografie en de dienst keuken en onderhoud.

3. Commercieel Beheer Onder deze nieuwe afdeling ressorteren de marktprospectie, de kaaimuurprojecten en de ontwikkeling van de industrieterreinen.

4. Waterbouwkunde Wordt grotendeels ingevuld door de huidige afdeling Maas en Albertkanaal, met als opdracht het buitengewoon onderhoud, de infrastructuurwerken en de veiligheidscoördinatie.

5. Domeinbeheer Zij zal instaan voor het beheer en de inspectie van terreinen en gebouwen en is ook bevoegd voor de milieucoördinatie.

6. Informatiemanagement Deze afdeling omvat de diensten informatica, statistiek, interne en externe communicatie en PR, de ontwikkeling van het GIS (geografisch informatiesysteem) en het GWS (geautomatiseerd waterbeheer en scheepvaartreglement).

7. Exploitatie Zorgt voor de regelgeving en de berichten aan de schipperij, de vergunningen, de waterhuishouding, recreatie en de entiteit Maas.

8. Logistiek De centrale regie te Mol, de elektromechanische dienst, het bruggenonderzoek en de dienst vaartuigen maken hiervan deel uit. Deze afdeling staat ook in voor de aankoop van het materieel, de herstellingen en de onderhoudswerken.

In uitvoering van het nieuwe personeelsplan werden de vacatures open verklaard voor de aanstelling van een afdelingshoofd domeinbeheer en een afdelingshoofd informatiemanagement.

Bijkomend werden de meest dringende vacatures in niveau A1, B1 en C1 ingevuld en is de bevordering naar de rang 3 voor de niveaus B, C en D uitgevoerd. Voor bevordering naar de rang 2 werd de procedure opgestart.

Instellingsspecifiek besluit

Het instellingsspecifiek besluit, dat een aantal specifieke materies voor de Dienst voor de Scheepvaart regelt, werd op 9 september 2003 goedgekeurd.

In uitvoering hiervan werden vanaf augustus maaltijdcheques aan het personeel uitgekeerd. De wetgeving van de RSZ is strikt opgevolgd. Ieder personeelslid ontvangt per effectief gewerkte dag een maaltijdcheque ter waarde van 6 euro, waarop de wettelijk verplichte minimumbijdrage van 1,09 euro wordt afgehouden.

Positief arbeidsklimaat

De Dienst voor de Scheepvaart heeft altijd al de naam van 'moderne en klantvriendelijke openbare instelling' hoog in het vaandel gedragen. In opvolging van de beheersovereenkomst met de Vlaamse regering, wordt er ook intern een structuur uitgewerkt om de toevertrouwde taken optimaal te vervullen. In het kader van de integrale organisatie wordt er werk gemaakt van een aantal vernieuwingen die een positief arbeidsklimaat bevorderen. Voor het personeel staat de wil tot veranderen centraal en ligt de nadruk op meer betrokkenheid en verantwoordelijkheid.

De invoering van een nieuwe werkplanning voor het sluispersoneel mag in deze uitvalshoek als model worden aangehaald.

De administrateur-generaal gaf de opdracht een werkplanning te creëren op basis van twee belangrijke principes: enerzijds de optimale doorvaart van de schepen garanderen en anderzijds de gelijkwaardige behandeling van alle sluisbedienaars verzekeren. De uitwerking van de algemene criteria gebeurde door de districtshoofden en door de lokale verantwoordelijken werkplanning. Nadien hebben de sluisbedienaars in onderling overleg de nieuwe werkregeling besproken. Tot slot werden alle werkopties gebundeld en ter goedkeuring aan de administrateur-generaal voorgelegd. De werkmethode werd door iedereen gewaardeerd en de collectieve aanpak zal ongetwijfeld bijdragen tot een gunstig werkklimaat.

De nieuwe werkregeling op de sluisen wordt op 1 februari 2004 ingevoerd.

In navolging van de wet van 22 juni 2002 en het KB van 18 juli 2002 over pesten op het werk heeft de Dienst een extern psychosociale preventieadviseur en een interne vertrouwenspersoon aangeduid. De personeelsleden werden over het meldpunt pesten geïnformeerd. Op basis van de resultaten van een tevredenheidsanalyse zal een beleidsplan worden uitgewerkt.

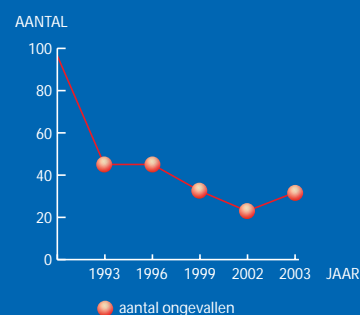
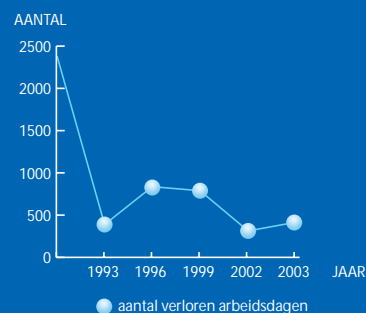

Vorming en opleiding

Een doorgedreven vormings- en opleidingsplan, op basis van overleg met het lijnmanagement en de directe chefs, heeft tot doel de concurrentiekracht en de persoonlijke inzetbaarheid te verhogen. Vorming en opleiding bij de Dienst voor de Scheepvaart zijn gericht op specifieke opleidingsnoden van het personeel. Zij vormen tevens de schakels voor het optimaliseren van de verschillende beleidsopdrachten die in de beheersovereenkomst en in het interne organisatie- en personeelsbeleid zijn terug te vinden. Aandachtspunten zijn onder meer de klantvriendelijkheid, het stimuleren van de eigen verantwoordelijkheid en het nastreven van een positief arbeidsklimaat. Het vormings- en opleidingsplan moet bij de Dienst tevens een aantal veranderingen vlekkeloos laten verlopen. Vooral de informatisering van de districten en de sluizen vraagt de komende jaren extra inspanningen en vormingscursussen voor het personeel.

Preventie en Welzijn Bij de Dienst voor de Scheepvaart werden dit jaar 31 dossiers van arbeidsongevallen behandeld. In het totaal gingen er door deze ongevallen 402 werkdagen verloren. Een analyse van de arbeidsongevallen in de periode 1989-2003 duidt op een fors dalende tendens, al is er op het veiligheidsniveau het afgelopen jaar eerder sprake van een stagnatie. Andere actiemiddelen dringen zich op. De volgende jaren zal nog meer aandacht besteed worden aan het informeren en sensibiliseren van het personeel.

Jaar	Aantal ongevallen	Aantal verloren verlofdagen
1993	46	429
1996	46	868
1999	32	850
2002	24	356
2003	31	402

De Interne Dienst Preventie en Bescherming op het Werk (IDPBW) behandelt sinds 1985 bij de Dienst voor de Scheepvaart jaarlijks alle gegevens over de arbeidsongevallen, die momenteel ook door een intern ontwikkeld software pakket verder worden bewerkt. De informatisering is een uitstekend middel om de voorgelegde analyses en gedetailleerde conclusies van het veiligheidsbeleid te ondersteunen. Algemeen kan gesteld worden dat er bij de Dienst meer arbeidsongevallen plaatsvinden dan in andere openbare besturen, maar dat doorgaans de gevolgen heel wat minder ernstig zijn. De behaalde resultaten verdienen nog meer waardering gezien de risico's die gepaard gaan met het uitvoeren van onderhouds- en herstellingswerken door de centrale regie van Mol en de regies in de districten. Deze risico's zijn beduidend groter dan bij andere openbare besturen. Anderzijds liggen de ongevallencijfers bij de Dienst voor de Scheepvaart aanzienlijk lager dan bij privé-ondernemingen die gelijkaardige werkzaamheden uitvoeren.

Globaal Preventieplan Dit jaar werd gestart met de voorbereiding en uitwerking van een meerjarig Globaal Preventieplan (GPP), dat in het voorjaar van 2004 zal worden voorgesteld. Voor het welslagen van dit plan is de daadwerkelijke inbreng van diverse actoren van essentieel belang. Om de doelstellingen te realiseren is een belangrijke adviserende rol voor het Comité Preventie en Bescherming op het Werk (CPBW) weggelegd. De preventieadviseur en de adjunct-preventieadviseur (IDPB) zullen hun deskundig onderzoek ter beschikking stellen voor de uitvoering. Het actiedomein van de Externe Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk (EDPBW) richt zich, in samenwerking met de preventieadviseur in hoofdzaak tot de deelaspecten gezondheid en psychosociale belasting.

Voor de daadwerkelijke uitvoering wordt een beroep gedaan op de inzet van alle personeelsleden. Voor de rapportering van de veiligheidstoestanden op belangrijke eigen werven, wordt de preventiedienst van Ethias ingeschakeld. Het erkend auditbureau Sertius zal jaarlijks de algemene arbeidsveiligheid, het Globaal Preventieplan en het actieplan evalueren.

Om aan de milieuwetgeving te voldoen wordt er een beroep gedaan op een interne milieuoördinator. Om te voldoen aan de wetgeving over geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag, is een intern en extern vertrouwenspersoon aangeduid.

Klachtenbehandeling

Voor een klantvriendelijke openbare dienst is de efficiënte afhandeling van klachten een belangrijk gegeven. In de loop van 2003 werden 35 klachten ingediend. Deze klachten hebben vooral betrekking op de indeling van de schuttingen, de toestand van de wegen en de jaagpaden en de dienstverlening.

De Dienst onderneemt acties om gelijkaardige klachten in de toekomst te voorkomen.

3. De scheepvaart op de kanalen

1. Goederenvervoer

De aanslepende economische laagconjunctuur kon niet verhinderen dat tijdens het afgelopen jaar opnieuw stevige trafiekcijfers werden gerealiseerd op het kanalenet van de Dienst voor de Scheepvaart. Ten opzichte van het vorige jaar nam de vervoerde tonnage in het verslagjaar immers opnieuw toe met 572.000 ton of 1,51 % tot 38.360.485 ton. Een grotere stijging werd vastgesteld in de vervoersprestaties, waar de groei 2,93 % of 90 miljoen tonkilometer bereikte. Met een goederenoverslag van 3.040.565.568 tonkilometer werd voor het eerst de kaap van 3 miljard tonkilometer overschreden. Alhoewel de trafiekgroei in 2003 eerder beperkt bleef, werden nieuwe mijlpalen bereikt en werd de groei van het vervoer te water duidelijk bestendigd.

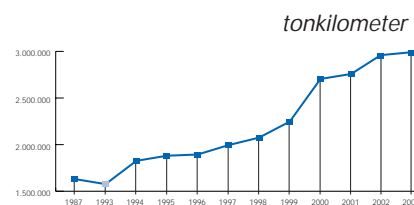
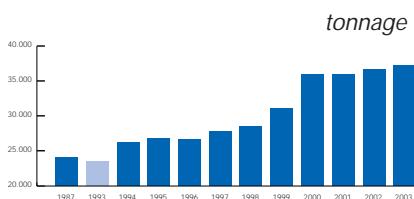
De beleidsmaatregelen ter bevordering van het watertransport, waaronder de verlaging van de scheepvaartrechten en de subsidiering van het bouwen van kaaimuren, hadden dan ook een gunstig structureel effect op de trafiek: nieuwe en bijkomende trafieken werden naar de waterwegen overgeheveld.

Vooral op langere termijn wordt op de kanalen van de Dienst een sterke groeitendens in de trafiek waargenomen. Deze stijging trad voornamelijk op tijdens de laatste 6 jaren. In een periode van 10 jaar en op basis van het jaar 1993, toen de groei een aanvang nam, bedraagt de overslagtoename maar liefst 63,0 % in vervoerde tonnage en zelfs 92,9 % in tonkilometer.

Globale trafiekevolutie

Jaar	Tonnage (x 1.000)	Toename t.o.v. 1993	Tonkilometer (x 1.000)	Toename t.o.v. 1993
1987	24.085	2,3%	1.630.405	3,4%
1993	23.540	-	1.576.510	-
1994	26.180	11,2%	1.826.071	15,8%
1995	26.812	13,9%	1.881.267	19,3%
1996	26.637	13,2%	1.893.933	20,1%
1997	27.741	17,8%	1.994.428	16,5%
1998	28.567	21,1%	2.075.091	31,6%
1999	31.066	32,0%	2.247.290	42,5%
2000	36.040	53,1%	2.704.222	71,5%
2001	35.930	52,6%	2.757.990	74,9%
2002	37.788	60,5%	2.954.016	87,4%
2003	38.360	63,0%	3.040.466	92,9%

Het verschil van de trafiekgroei in tonnage en tonkilometer wordt verklaard door de toename van de gemiddeld afgelegde reisweg op het net van de Dienst voor de Scheepvaart tot 79,3 kilometer.

In 1977 bedroeg deze afstand nog maar 66,8 kilometer. Dit wijst op een groeiend aandeel van het transitverkeer, ten nadele van het relatieve belang van de ladingen en lossingen op de kades langs het kanaalnet. Niettemin kennen ook de ladingen en vooral de lossingen op de kanaaloevers een langdurige en soms forse stijging.

Tijdens de jongste jaren nam de doorvaart op het Albertkanaal dan ook zeer sterk toe: in de periode 1998-2003 zelfs met 67 %. In het verslagjaar beliep deze stijging 5,1 %, waardoor de doorvaart thans oploopt tot 17,1 miljoen ton of 44,7 % van de vervoerde tonnage.

Het Albertkanaal blijft het uitgesproken koninginnestuk van het Vlaamse waterwegennet. In 2003 beliep de goederenoverslag er meer dan 37,1 miljoen ton, ongeveer 200.000 ton meer dan vorig jaar. Dit komt overeen met 96,9 % van de verwezenlijkte trafiek op het net van de Dienst. Uitgedrukt in tonkilometer bereikten de vervoersprestaties op deze waterweg 2.914.666.403 tonkilometer (3,3 % meer dan vorig jaar) of 95,9 % van de globale overslag.

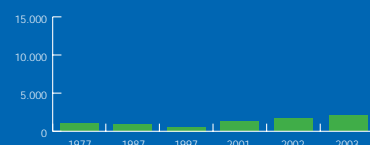
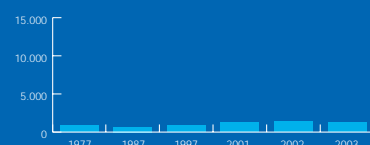
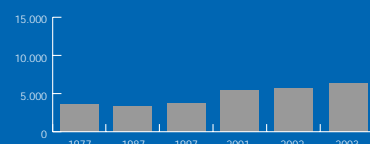
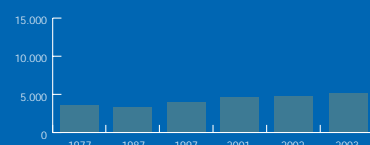
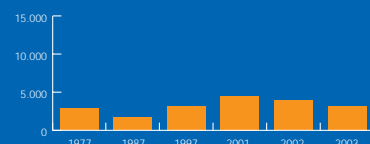
Sectoriële evolutie

x 1000 ton	1977	1987	1997	2001	2002	2003
Delfstoffen	10.941	9.573	11.186	13.515	14.521	14.688
Vaste brandstoffen	2.639	1.520	2.815	4.706	4.554	4.256
Petroleumproducten	3.366	3.345	4.378	4.804	4.846	4.901
Ertsen en metalen	3.369	3.390	3.723	5.420	5.535	5.707
Nijverheidsproducten	932	2.361	2.205	2.383	2.707	3.013
Meststoffen	1.726	1.662	2.031	2.395	2.491	2.433
Landbouw & allerhande	2.292	2.234	1.402	2.707	3.134	3.363
	24.085	24.085	27.741	35.930	37.788	38.360

De jarenlange toename van het vervoer op onze waterwegen, varieert sterk naar gelang van de verschillende productklassen die worden getransporteerd. De vaak uiteenlopende evoluties worden mee bepaald door structurele aspecten en de conjunctuurgevoeligheid van de diverse nijverheidssectoren.

Het transport van bouwmaterialen en delfstoffen neemt traditioneel het overgrootste deel van de trafiek (in 2003: 38,3 %) voor zijn rekening. Dit aandeel is vrij stabiel over de jaren heen, alhoewel het periodiek wordt ondersteund door de aanvoer van bouwmaterialen voor grote infrastructuurwerken, zoals de aanleg van de HST-lijn in de provincie Antwerpen. Terwijl het vervoer van vaste brandstoffen tijdens de jongste drie jaren wat op terugweg is (en vooral afhankelijk is van de activiteitsgraad in de Luikse staalnijverheid en de steenkoolgestookte elektriciteitscentrales), kent de aanvoer van petroleumproducten een gestage groei. Verder wordt een volgehouden gunstige evolutie vastgesteld in het transport over de waterweg van ertsen en metalen, nijverheidsproducten en meststoffen.

In de samengestelde productgroep landbouwproducten, veevoeders en allerhande goederen werd een trafiekwinst van 7,3 % geboekt. Deze aangroei is uitsluitend te danken aan de explosieve toename van het containertransport, dat in deze rubriek is opgenomen. Het aantal vervoerde TEU's steeg van 53.327 stuks in 1998 tot 202.482 TEU's in 2003. Dit is een toename met 280 % in vijf jaar tijd! De met geladen containers vervoerde tonnage bedroeg tijdens het verslagjaar 1.540.099 ton, of 23,6 % meer dan vorig jaar. Het is hoofdzakelijk de uitbreiding van de bedrijvigheid van de langs het Albertkanaal gelegen containerterminals (Meerhout, Genk en Schoten), die voor deze forse groei zorgt.

Vervoerde tonnage in 2003: jaarevolutie

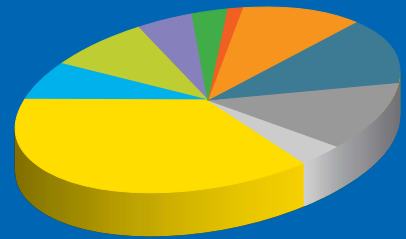
x 1000 ton	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
Delfstoffen	966	1.030	1.103	1.191	1.292	1.270	993	1.217	1.619	1.620	1.263	1.122
Vaste brandstoffen	323	266	358	349	415	383	383	329	362	404	309	375
Petroleumproducten	494	453	395	368	363	357	408	327	385	488	400	464
Ertsen en metalen	475	449	512	466	504	471	511	479	403	551	462	424
Nijverheidsproducten	287	247	231	258	247	209	251	271	281	257	216	257
Meststoffen	261	205	229	210	217	189	190	221	182	190	166	173
Landbouw & allerhande	282	256	271	275	285	254	319	264	264	290	266	336
Totaal	3.088	2.906	3.099	3.119	3.322	3.132	3.055	3.109	3.496	3.800	3.081	3.151

Het globale volume van goederen, dat in 2003 over onze waterwegen werd getransporteerd (38.360.485 ton), werd in de loop van het jaar zeer gelijkmatig opgebouwd. Al van in het begin van het kalenderjaar werden hoge overslagvolumes geboekt, met een gemiddelde trafiek van 3.197.000 ton per maand. In het najaar liepen deze maandprestaties op tot bijna 3,5 miljoen ton in september en zelfs meer dan 3,8 miljoen ton in oktober. Hiermee werd een absoluut record bereikt in de annalen van de Dienst.

Een doorslaggevende factor in deze jaarevolutie vormt het vervoer van bouwmaterialen en delfstoffen. Ook tijdens dit verslagjaar bleef de traditionele inzinking in de trafiek tijdens het (bouw-)verlof beperkt tot een omzetvermindering met 80.000 ton, ondanks een daling met 280.000 ton in de sector delfstoffen en bouwmaterialen. Anderzijds werden in deze productgroep zeer grote omzetvolumes gerealiseerd in de maanden september en oktober, waardoor het globale overslagcijfer in deze maanden hoog piekte. Het is van belang erop te wijzen dat deze toptrafiekken van bouwmaterialen in hoofdzaak moeten toegeschreven worden aan de aanvoer van delfstoffen voor de aanleg van de hogesnelheidslijn in de Antwerpse provincie.

Vervoerde tonnage in 2003: goederenklassen

	Vervoerde tonnage	%
Landbouwproducten	1.106.037	2,9
Voedingswaren en veevoeders	488.510	1,3
Vaste brandstoffen	4.255.716	11,1
Petroleumproducten	4.901.069	12,8
Ertsen	4.369.900	11,4
Metaalproducten	1.337.012	3,5
Delfstoffen en bouwmaterialen	14.687.794	38,3
Meststoffen	2.433.317	6,3
Nijverheidsproducten	3.012.530	7,9
Allerhande goederen	1.768.600	4,6
Totaal	38.360.485	100

De brede waaier aan producten die over de waterwegen van de Dienst voor de Scheepvaart getransporteerd worden, heeft een vrij stabiele samenstelling. Op de Kempense kanalen komen vooral verschepingen voor van bouwmaterialen en delfstoffen, en in mindere mate ook van vaste brandstoffen en nijverheidsproducten. Op het Albertkanaal is de goederenoverslag meer heterogeen samengesteld. Opmerkelijk blijft het grote overwicht van het vervoer van delfstoffen en bouwmaterialen enerzijds en het explosief belang van de overslag van containers via de drie terminals op het Albertkanaal anderzijds.

Uit de cartogram en de grafieken die hierna volgen, is duidelijk op te volgen hoe de transportintensiteit, zoals ook vorige jaren, afneemt in opwaartse richting. In 2003 passeerde aan het Antwerpse Straatsburgdok 33,4 miljoen ton; in Kanne (Riemst) is dit volume al afgenomen tot 20,9 miljoen ton.

Naast het belang van de zuivere doorvaart, kan hier tevens de invloed worden afgeleid van de ladingen en (in hoofdzaak) lossingen bij de aangrenzende bedrijven. Het Albertkanaal heeft dan ook vooral de functie van aanvoerkanaal voor de naastliggende watergebonden bedrijven en het Luikse industriebekken.

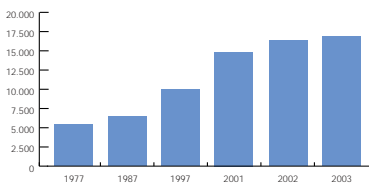
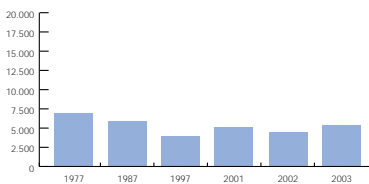
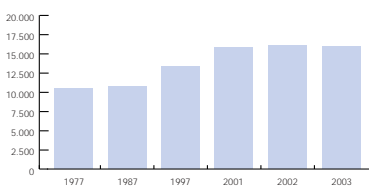
Ladingen/Lossingen/Doorvaart Traditioneel gaat een globale trafiekstijging gepaard met een toename van de ladingen en lossingen op de kaaimuren langs de waterwegen. Deze trend deed zich tijdens de laatste tientallen jaren duidelijk voor, maar in dezelfde periode is vooral de loutere doorvaart sterk blijven groeien.

Tijdens de jongste jaren kent de goederenoverslag, ingedeeld in lossingen en ladingen, echter een uitgesproken wisselend verloop. Ondanks de globale trafiekstijging werd in 2001 en in 2003 voor het eerst een beperkte terugloop van de lossingen genoteerd, ten voordele van de doorvaart. Wat het volume aan ladingen betreft, wordt over een langere periode een schommelende evolutie vastgesteld.

De ingebruikname van diverse nieuwe betoelaagde kaaimuren gaf tot op heden nog geen duidelijke aanleiding tot een wezenlijke toename van de watergebonden activiteiten langs de kanalen.

Alhoewel op deze nieuwe kades veelal goede overslagvolumes werden gerealiseerd, werden deze tot nader order in negatieve zin gecompenseerd door een activiteitsdaling op de oudere los- en laadinfrastructuur.

De doorvaart besloeg in het verslagjaar bijna 17,1 miljoen ton of 44,7 % van de vervoerde tonnage. Dit is 3,1 % meer dan vorig jaar. Opmerkelijk hierbij is de sterke toename van de transit in afvaart (Kanne-Antwerpen) voor haast alle productgroepen.

Jaar	Lossingen (x 1.000 ton)	Ladingen (x 1.000 ton)	Doorvaart (x 1.000 ton)
1977	11.268	7.269	6.067
1987	11.414	5.458	6.582
1997	13.755	3.827	9.791
2001	15.783	5.029	14.994
2002	16.310	4.911	16.567
2003	16.049	5.222	17.089

Aantal schepen / gemiddelde lading

	1977	1987	1997	2001	2002	2003
Aantal schepen	46.504	33.773	33.240	33.793	34.279	35.274
Gemiddelde lading	543 T	713 T	835 T	1.063 T	1.102 T	1.087 T

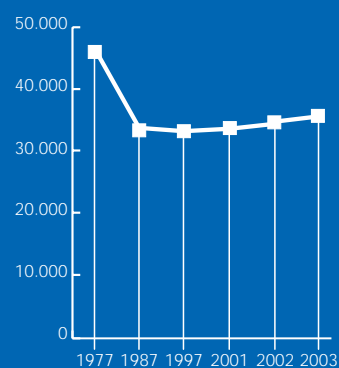
Het stijgend trafiekvolume op de waterwegen van de Dienst voor de Scheepvaart wordt sinds verscheidene decennia gerealiseerd door een dalend tot stabiel aantal schepen met een jaarlijks toenemende gemiddelde lading. Bij forse groei van de overslag, zoals in de jaren 1999, 2000 en 2002 werd de binnenvaartsector evenwel ertoe genoopt opnieuw meer schepen in te zetten om aan de vraag te voldoen. Opvallend is dat ook tijdens het afgelopen jaar, met een beperkte aangroei van het trafiekvolume, voor het eerst een stijging van het aantal schepen werd waargenomen samen met een lichte daling van hun gemiddelde lading.

In het trafiekvolume van 2003 konden de grote schepen (+ 800 ton) hun groot marktaandeel bestendigen en zelfs enigszins uitbreiden. Het aantal geladen grote schepen steeg met 4,84 % tot 23.481 eenheden, terwijl hun gemiddelde lading met een fractie verminderde tot 1.405 ton. Grote schepen werden ingezet voor het transport van bijna 33 miljoen ton of 86 % van het globale overslagvolume.

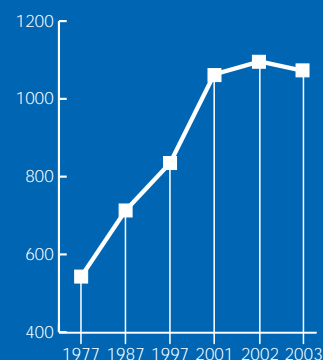
De duwvaart op het Albertkanaal kende in 2003 een bijzondere groei ten opzichte van de globale trafiekevolutie: het aantal waargenomen duweenheden nam toe met 8,5 % tot 5.096 konvoeien. Nochtans bleef hun goederenoverslag stabiel op 12,5 miljoen ton. Gerekend in tonkilometer beslaat het aandeel van de duwvaart in de globale overslag bij de Dienst 36,3 %.

Het zeevaartverkeer met kustvaarders wordt op het kanalenet van de Dienst voor de Scheepvaart sinds verschillende jaren gekenmerkt door een dalende trend. Hun aantal viel in 2003 terug tot 397 coasters (- 7,7 %), terwijl hun vervoerde tonnage afnam met bijna 4 % tot 567.914 ton.

AANTAL SCHEPEN

GEMIDDELDE LADING

2. Evolutie van de pleziervaart

De doorvaart van pleziervaartuigen op zondag op het kanaal Bocholt-Herentals en op het kanaal Briegden-Neerharen, waar de kunstwerken op zon- en feestdagen jaarlijks tussen 1 mei en 30 september van 10.00 u. tot 18.00 u. worden bediend, nam opnieuw toe met respectievelijk 16,28 % en 14,24 % t.o.v. 2002. Het totaal aantal doorvaarten van pleziervaartuigen kende evenwel een lichte daling in 2003.

Deze evolutie blijkt uit de gegevens vermeld in de onderstaande tabellen.

Kanaal Bocholt-Herentals

Aantal doorvaarten van pleziervaartuigen

	2001		2002		2003	
	weekdagen	zon -en feestdagen	weekdagen	zon -en feestdagen	weekdagen	zon -en feestdagen
mei	1.437	704	1.629	899	1.136	554
juni	1.849	571	1.864	526	2.024	1.266
juli	3.732	884	4.159	787	3.674	868
augustus	3.297	784	4.060	799	3.961	1.067
september	1.049	352	1.289	533	1.178	366
totaal	11.364	3.295	13.001	3.544	11.373	4.121
algemeen totaal	14.659		16.545		15.494	
2003 t.o.v. 2002:			- 6,35%			

Vervolg zie pag. 30

Vervoerde tonnage 2003

Op- en afvaart per kanaal

OPVAART 2003	Albertkanaal					Nete	Briegden	Zuid-Willer	
	Kanne	Paal	Olen	Oelegem	Antwerpen	Viersel	Neerharen	Smeermaas	Reker
Min. brandst.	5.942.581	7.805.907	8.073.902	8.956.719	8.990.452	0	226	306	0
Metalen	4.410.617	4.518.719	4.784.452	4.876.245	4.881.357	603	478	978	478
Bouw. + delf.	1.279.291	2.164.944	3.277.934	4.225.981	5.962.831	9.242	77.805	641.465	694.42
Allerhande	1.196.300	1.507.157	3.782.104	3.857.775	4.839.403	32.077	74.247	8.667	67.23
	12.828.789	15.996.727	19.918.392	21.916.720	24.674.043	41.922	152.756	651.416	762.13

AFVAART 2003	Albertkanaal					Nete	Briegden	Zuid-Willer	
	Kanne	Paal	Olen	Oelegem	Antwerpen	Viersel	Neerharen	Smeermaas	Reker
Min. brandst.	105.786	107.065	105.072	100.800	101.134	0	306	246	0
Metalen	587.805	607.646	647.632	662.151	668.193	11.092	978	547	547
Bouw. + delf.	5.835.774	5.352.646	5.615.885	5.127.247	4.332.831	347.089	4.195	87.702	7.381
Allerhande	1.541.966	1.730.521	3.471.369	3.450.168	3.592.596	13.838	18.087	12.548	14.40
	8.071.331	7.797.878	9.839.958	9.340.366	8.694.754	372.019	23.566	101.043	22.32

Minerale brandstoffen

Metalen

Totaal

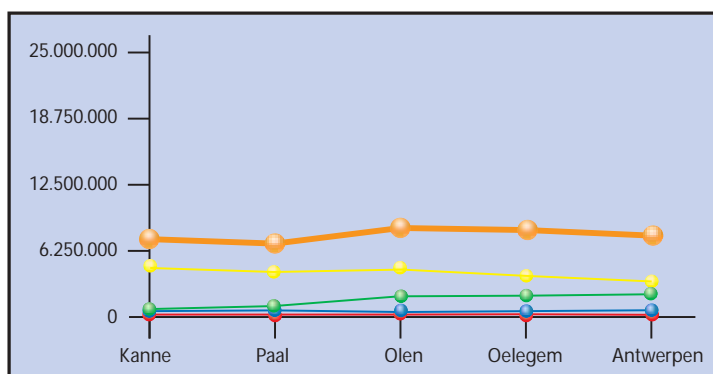
Allerhande

Bouw- en delfstoffen

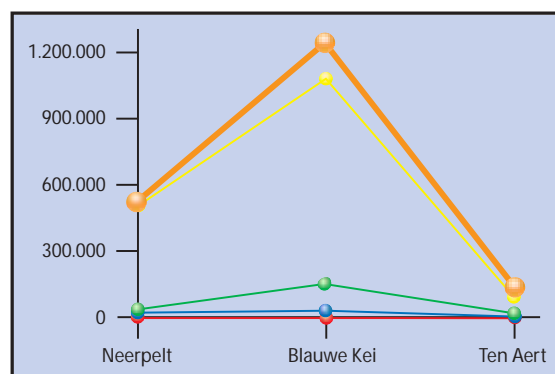
Legende

ALBERTKANAAL

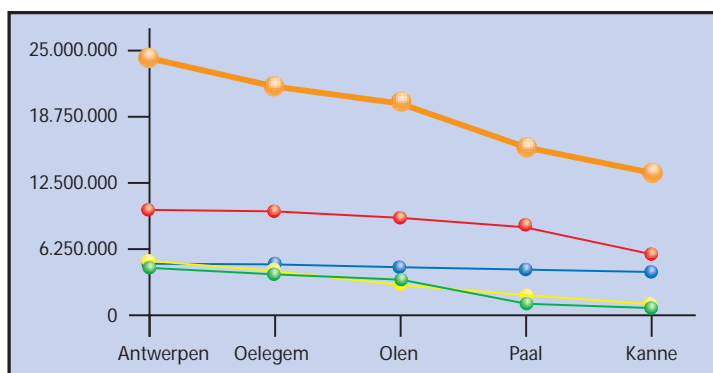

Afvaart

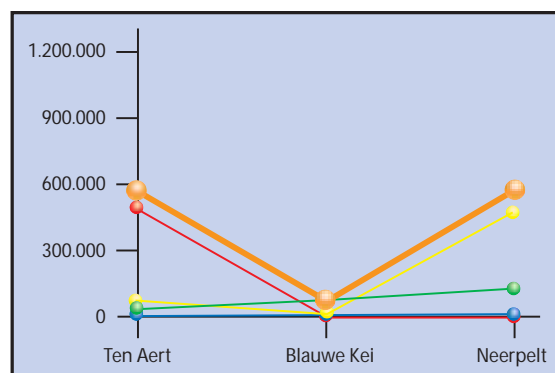
BOCHOLT-HERENTALS

Afvaart

Opvaart

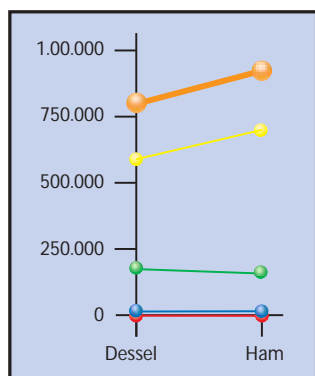

Opvaart

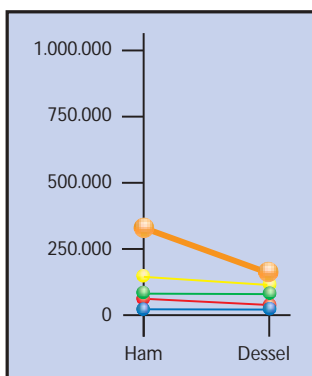
msvaart	Bocholt-Herentals				Dessel-Kwaadmechelen		Dessel-Turnhout-Schoten			Beverlo
	Lozen	Neerpelt	Blauwe Kei	Ten Aert	Dessel	Ham	Witgoor	Rijkevorsel	Schoten	Stevensvennen
	0	0	0	534.105	2.365	25.478	0	1.793	1.852	0
	753	581	581	248	651	651	0	0	0	361
23	242.681	462.101	590	36.295	97.811	198.255	960	2.780	179.579	0
1	48.902	122.842	80.991	10.868	70.119	70.124	16	0	0	199.606
32	292.336	585.524	82.162	581.516	170.946	294.508	976	4.573	181.431	199.967

msvaart	Bocholt-Herentals				Dessel-Kwaadmechelen		Dessel-Turnhout-Schoten			Beverlo
	Lozen	Neerpelt	Blauwe Kei	Ten Aert	Dessel	Ham	Witgoor	Rijkevorsel	Schoten	Stevensvennen
	0	0	0	0	0	0	0	0	42	0
	581	465	826	190	361	361	593	333	5.187	0
1	1.199	492.091	1.101.980	121.213	599.468	732.553	573.140	262.405	3.115	0
1	89.718	28.021	185.766	2.707	194.159	183.407	16	0	24	10
9	91.498	520.577	1.288.572	124.110	793.988	916.321	573.749	262.738	8.368	10

DESSEL-KWAADMECHELEN

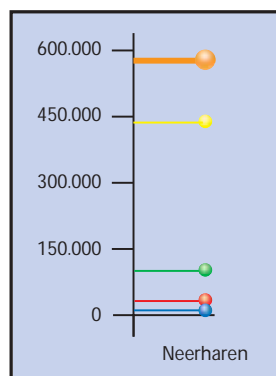

Afvaart

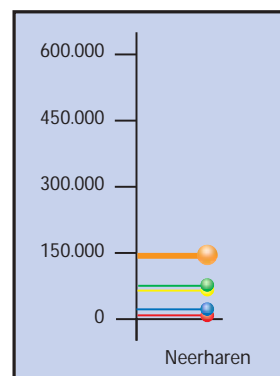

Opvaart

BRIEGDEN

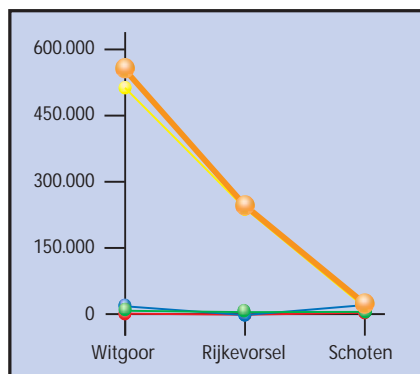

Afvaart

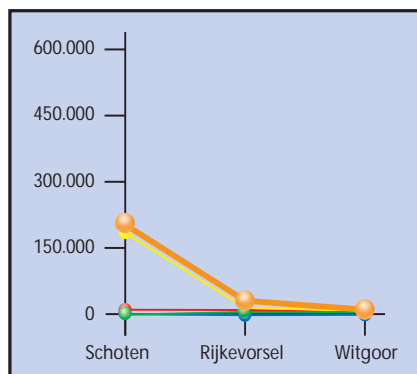

Opvaart

DESSEL-TURNHOUT-SCHOTEN

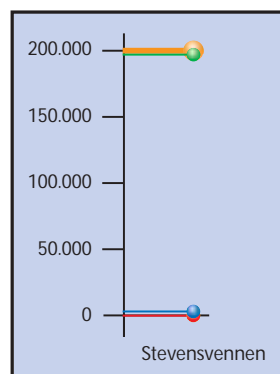

Afvaart

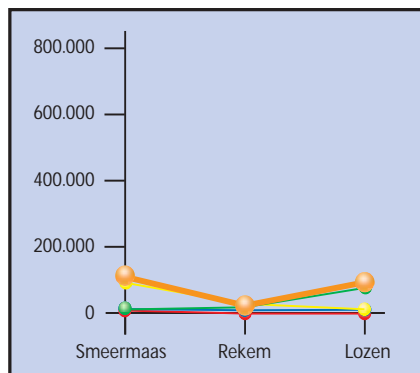
Opvaart

BEVERLO

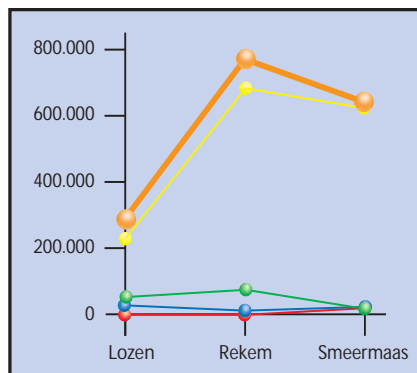

Opvaart

ZUID-WILLEMSVAART

Afvaart

Opvaart

Vervolg van pag. 25

Kanaal Briegden-Neerharen

Aantal doorvaarten van pleziervaartuigen

	2001		2002		2003	
	weekdagen	zon -en feestdagen	weekdagen	zon -en feestdagen	weekdagen	zon -en feestdagen
mei	103	16	78	25	167	26
juni	184	70	164	42	238	102
juli	332	54	411	83	357	107
augustus	288	57	410	103	318	72
september	72	6	131	63	143	54
totaal	979	203	1.168	316	1.223	361
algemeen totaal	1.182		1.484		1.584	
2003 t.o.v. 2002:			+ 6,73%			

Overige kanalen

Aantal doorvaarten van pleziervaartuigen

	2001		2002		2003	
	weekdagen	zon -en feestdagen	weekdagen	zon -en feestdagen	weekdagen	zon -en feestdagen
mei	900	10	854	61	503	12
juni	813	8	885	15	1.019	39
juli	1.875	18	2.058	31	1.593	44
augustus	1.758	15	1.980	30	1.725	58
september	487	8	460	15	563	29
totaal	5.833	59	6.237	152	5.403	182
algemeen totaal	5.892		6.389		5.585	
2003 t.o.v. 2002:			- 12,59%			

Beleidsplan waterrecreatie en -toerisme In 2003 werd de studieopdracht voor de opmaak van een beleidsplan voor waterrecreatie en watertoerisme langs en op de bevaarbare waterwegen in het Vlaamse gewest en aan de kust voltooid. Het beleidsplan werd ondertussen door de bevoegde Vlaamse ministers officieel voorgesteld.

De belangrijkste doelstellingen van het beleidsplan zijn :

- het uitwerken van ontwikkelingsperspectieven voor de waterrecreatie en het watertoerisme, rekening houdend met het multifunctioneel karakter van de waterwegen en de kustzone;
- het optimaliseren van recreatief en toeristisch potentieel in het gebied, o.a. door het vastleggen van minimum kwaliteitsnormen voor de jachthavens en het aanreiken van oplossingen aan de bestaande en de te verwachten conflicten tussen de verschillende functies van de waterwegen en tussen de gebruikers ervan.

Het beleidsplan zal m.a.w. op het vlak van waterrecreatie- en watertoerisme het referentiekader vormen voor o.a. de verschillende waterwegbeheerders.

4. infrastructuurwerken, grondbeleid en exploitatie

1. Investeren in waterweginfrastructuur

De verbetering van de infrastructuur op en langs zijn waterwegen is voor de Dienst voor de Scheepvaart een voortdurende taakstelling en bekommernis. De modernisering van het Albertkanaal wordt onverminderd voortgezet en verscheidene nieuwe kaaimuren voor watergebonden bedrijven zijn voltooid of in aanbouw. Ook gaat heel wat aandacht naar nieuwe investeringen voor de pleziervaart en het onderhouden van de infrastructuur. De binnenvaart is bij uitstek een milieuvriendelijke sector: inzake exploitatie en beheer van de kanalen werd resoluut voor de milieuvriendelijke weg geopteerd.

In uitvoering van de beheersovereenkomst treedt de Dienst als bouwheer op voor alle infrastructuurwerken langs de beheerde kanalen.

De afdeling Maas en Albertkanaal staat in voor de technische voorbereiding en de opvolging van de werken.

Modernisering Albertkanaal De volgende moderniseringswerken waren eind 2003 in uitvoering:

- * De verbredingswerken van het Albertkanaal in het vak Eigenbilzen-Gellik.
- * De vernieuwing van de opwaartse deuren en de vlottende bolders van de 16m sluizen in Ham en Olen.
- * De bouw van een nieuwe brug over het Albertkanaal in Kanne (Riemst).

Voor de modernisering van de waterweginfrastructuur werd in 2003 voor een bedrag van 21,4 miljoen euro aan projecten aanbesteed.

In hoofdzaak betrof het de volgende projecten:

- * De vervanging van de deuren van de 16m-sluizen te Wijnegem.
- * De verlenging van de afwaartse wachthaven aan het sluisencomplex van Ham.
- * De levering van reserve puntdeuren voor de duwvaartsluizen.
- * De studie voor de verbreding van het Albertkanaal op het grondgebied van Wijnegem.
- * Vernieuwing van het communicatiesysteem op de sluizen van het Albertkanaal.

In het kader van het Masterplan Antwerpen werd dit jaar de studie voor de aanpassing van het Albertkanaal tussen Antwerpen en Wijnegem voortgezet. De vernieuwing voorziet in eerste instantie in de herbouw van de bruggen (met een vrije hoogte van 9,10 m) over dit kanaalvak (periode 2004-2008) en in de lokale verbreding ter hoogte van deze bruggen. Aansluitend zullen de resterende verbredingswerken aan het kanaal worden uitgevoerd.

De aanpassing van het Albertkanaal tussen Antwerpen en Wijnegem is van essentieel belang voor de rendabiliteit en de capaciteitsvrijwaring van het Albertkanaal.

De Dienst voor de Scheepvaart bepleit dan ook de prioritaire uitvoering van deze werken.

Kaaimuren Eén van de maatregelen van de Vlaamse regering, ter stimulering van de binnenvaart, bestaat erin publiek-private samenwerkingsovereenkomsten met bedrijven af te sluiten voor de bouw van laad- en losinstallaties langs de waterwegen.

Voor dergelijke watergebonden infrastructuur betaalt het Vlaamse gewest 80 % van de aanlegkosten en het betrokken bedrijf 20 %.

Daarbij gaat het bedrijf het engagement aan om jaarlijks een afgesproken overslagvolume via de binnenvaart te realiseren.

De Dienst voor de Scheepvaart sluit met de bedrijven een overeenkomst waarin de financieringsregeling en de trafiekverplichtingen worden opgenomen.

Langs de waterwegen van de Dienst zijn intussen 31 projecten goedgekeurd die, zodra alle kaaimuren in gebruik zijn, jaarlijks meer dan 3,3 miljoen ton en meer dan 130.000 TEU overslag via de waterweg zullen genereren.

Intussen zijn al 13 kaaimuurprojecten in bedrijf genomen en enkele projecten in uitvoering.

Voor drie andere kaaimuurprojecten had in 2003 de aanbesteding plaats:

- * De bouw van een kaaimuur langs het Albertkanaal in Geel voor BP Chembel NV.
- * De bouw van een kaaimuur langs het kanaal Dessel-Kwaadmechelen in Mol voor de Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen.
De bouw van deze kaaimuur kadert in een project voor het transport van huishoudelijk afval met de binnenvaart.
- * De bouw van een kaaimuur langs het Albertkanaal in Beringen voor Euro Shoe Group NV.

De uitvoering van deze projecten is aan de gang en/of zal in 2004 worden aangevat.

Bruggen Over het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten werd de nieuwe ophaalbrug, ter vervanging van de bestaande brug 6 te Arendonk, in gebruik genomen.

Het project voor het automatiseren van de bediening van een aantal bruggen op het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten werd door de elektromechanische dienst Antwerpen voortgezet. De aanleg van een glasvezelverbinding is in uitvoering. De werken voor de aanpassing van de elektromechanische uitrusting van 10 ophaalbruggen over het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten werd aanbesteed.

Ook de werken voor de vervanging van de brug over het kanaal Bocholt-Herentals, aan sluis 10 te Herentals, werden aanbesteed.

2. Onderhoud van de infrastructuur

Dit jaar werd voor een bedrag van 7,83 miljoen euro aan buitengewone onderhoudswerken goedgekeurd. Deze werken worden deels uitgevoerd door aannemers, deels door het gespecialiseerd regiepersoneel van de Dienst voor de Scheepvaart.

De werken die aan aannemers werden toegewezen, zijn:

- * De herstelling van oeververdediging op verschillende plaatsen langs het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten.
- * Het schilderen van negen ophaalbruggen.
- * Het schilderen van de schipdeuren van de sluisen op het Albertkanaal.
- * Herstellingswerken aan bruggen: vervangen van waterdichtingslagen, brugvoegen en wegdekken.
- * Herstellen van betonnen damwanden onder de waterlijn langs het Albertkanaal.

Naast de courante onderhoudswerken voert de Centrale Regie Mol, naargelang de noodwendigheden, ook grote onderhouds- en herstellingswerken uit.

De belangrijkste uitgevoerde werken zijn:

- * Een volledige revisie van sluis 17 te Lozen: plaatsen van nieuwe bovendeuuren met brede passerel (doorgang fietsers), revisie van de onderdeuren, het guniteren van de sluiswolk, opnieuw betoneren van een gedeelte van de sluisvloer en het volledig fatsoeneren van het sluisplatform.
- * Droogzetten van de noordersluis van Olen, de middensluis van Ham en de middensluis van Hasselt voor het uitvoeren van moderniseringswerken door aannemers.
- * Herstellen van de klepdeur (scharnierpunt) van de duwvaartsluis te Olen.
- * Het vervaardigen en plaatsen van een volledige nieuwe brug te Kerkhoven, met inbegrip van het herstellen en aanpassen van de opritten.
- * Herstellen van bruggen op het gehele kanalennet, gevolggevend aan de inspectie A-verslagen van het bruggenonderzoek.
- * Plaatsen en herstellen van een 15-tal meerpalen op diverse plaatsen langs het Albertkanaal.
- * Herstellen van een 30-tal taludplaten op het Albertkanaal en het verbindingskanaal Dessel-Kwaadmechelen.

- * Vervangen van onder- en bovendek van de ophaalbruggen van sluis 1 te Rijkevorsel, brug 1 en 2 te Turnhout en het plaatsen van een nieuwe bovendek van brug 2 te Retie, brug 4 te Beerse, brug 8 te Rijkevorsel en brug 11 te Brecht op het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten.
- * Het plaatsen van een nieuwe brugval met metalen wegdek aan sluis 4 in Dessel.
- * Revisie van drie 16m deurboten in het droogdok in Mol.
- * Monteren van gereviseerde afsluitkranen en het opnieuw te water laten van de eerste twee 24m deurboten en het bovenhalen en herstellen van de twee volgende 24m deurboten te Ham (nr. 1 en 2).
- * Herstellen van vlottende bolders op de sluiscomplexen op het Albertkanaal.
- * Het guniteren van ongeveer 3.500 meter taludplaten op het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten.
- * Het guniteren van de schanskorven aan de passantenhaven te Eisden.
- * Het guniteren van een drietal jaagbruggen op de Zuid-Willemsvaart (oude arm).
- * Onderhoud van de steigers te sluis 3 (Mol-Maat).

De elektromechanische dienst heeft, naast het preventief onderhoud van de kunstwerken, volgende werken uitgevoerd:

- * Vernieuwen van de hydraulische installatie van brug 11 over het kanaal Dessel-Turnhout-Schoten.
  - * Voorbereidende werkzaamheden in het werkhuis voor de elektrohydraulische bediening van sluis 5 in het kanaal Bocholt-Herentals.
- Herstellen van werfpompen en elektromotoren.

De Dienst Vaartuigen heeft de volgende werken gerealiseerd:

- * Controleren van bijstortingswerken op het Albertkanaal.
- * Uitvoeren van peilingen in het kader van infrastructuurwerken.
- * Opmeten van de volledige breedte van de kanaalzone 'Grobendonk-Viersel' en het in grondplannen verwerken van de resultaten.
- * Controleren van oevers en kaaimuren op hun waterdiepte om ondiepten tijdig vast te stellen en gepaste maatregelen te nemen voor het behoud van de vooropgestelde waterdiepten.
- * Signaleren of verwijderen van obstakels voor de scheepvaart.
- * Verwijderen van de voertuigen uit het Albertkanaal in de zone Genk-Lanaken.

3. Bruggenbeheer

De te onderzoeken bruggen (47) werden allen geïnspecteerd. Bij deze driejaarlijkse inspecties werd er een bijkomend verslag opgemaakt van de keermuren van de Straatsburgbrug en werd er tevens een inspectieverslag opgesteld van de Noordlandbruggen die over de Schelde-Rijnverbinding liggen.

Voor het uitvoeren van herstellingen werden er vijf opdrachten aanbesteed:

- * De volledige vernieuwing van de opbouw van het wegdek, uitzetvoegen en waterdichtingslagen van 8 bruggen.
- * Het herstellen van de slijtlagen van de twee beweegbare bruggen over het Klein Dok en Groot Dok te Merksem.
- * Het volledig stralen en schilderen van negen beweegbare bruggen.
- * De volledige vernieuwing van de opbouw van het wegdek, uitzetvoegen, waterdichtingslagen en oplegtoestellen van twee bruggen over de kolenhavens van Lummen en Zolder en van de brug over de sluis te Neerharen.
- * De volledige sanering van de voetgangersbrug te Gruitrode-Solt.

Het bestek voor de ondersteuning van de koppelbalken onder de bruggen te Bree, Neeroeteren-Geisteren en Lommel-Stevensvennen, dat eveneens in 2002 werd opgemaakt, is afgerond.

Door een snellere verspreiding van de inspectieverslagen naar de districten en de centrale regie Mol en door een duidelijkere opsplitsing van de verantwoordelijkheden bij de herstellingen, kon dit jaar veel onderhoudswerk aan de bruggen worden verricht. Aan het merendeel van de uitvoeringsdossiers is binnen de gevraagde termijn gevolg gegeven.

4. Investeren voor een beter leefmilieu

Bij het beheer en de exploitatie van de kanalen wordt de milieureglementering zorgvuldig toegepast. De talrijke wijzigingen in de milieuwetgeving en de milieureglementering (VLAREBO, VLAREA, VLAREM) leggen de waterwegbeheerder bijkomende verplichtingen op.

Periodieke onderzoeksplicht voor risicoactiviteiten Voor bepaalde risicoactiviteiten wordt er in het VLAREBO een periodieke onderzoeksplicht opgelegd: dit betekent een eerste oriënterend bodemonderzoek vóór een in VLAREBO vastgelegde datum en vervolgens een oriënterend bodemonderzoek om de 5, 10 of 20 jaar, afhankelijk van de categorie waartoe de risicoactiviteit behoort.

Een groot aantal concessiehouders van gronden, in beheer van de Dienst voor de Scheepvaart, exploiteert een risicoactiviteit met periodieke onderzoeksplicht. De Dienst wordt over de stand van zaken van deze periodieke onderzoeken op de hoogte gehouden via de bodemattesten van OVAM. Daarnaast legt de Dienst ook voor iedere risicoground een dossier aan waarin alle informatie over de uitgevoerde bodemonderzoeken en bodemsaneringsprojecten en de afgeleverde bodemattesten wordt bewaard.

Aanpassingswerken tankplaats in de Centrale Regie Mol Naar aanleiding van vastgestelde lekken bij de enkelwandige ondergrondse brandstoftanks van de centrale regie in Mol, werden deze tanks, onder begeleiding van een erkend bodemsaneringsdeskundige, uitgegraven en vervangen door dubbelwandige brandstoftanks. Daarnaast werden de bestaande brandstofpompen en bijbehorende pompeilanden verwijderd en vervangen door een nieuwe brandstofverdeelinstallatie. Tenslotte werd de bevoorradingszone, voorzien van een vloeistofdichte piste met opvangvoorzieningen voor eventueel verontreinigd hemelwater, aangesloten op een olie- en benzineafscheider. Alle voormelde aanpassingswerken werden conform de milieureglementering (VLAREMII, VLAREBO) uitgevoerd.

Aangezien de resultaten van een oriënterend bodemonderzoek uitwezen dat de bodem en het grondwater ter hoogte van de tanks en de tankplaats verontreinigd waren, werd tijdens de aanpassingswerken al een beperkte vrijwillige sanering van bodem en grondwater uitgevoerd. De verdere aanpak zal verlopen via de vastgelegde saneringsprocedure in het bodemsaneringsdecreet: beschrijvend bodemonderzoek-bodemsaneringsproject-bodemsaneringswerken.

Opstellen en uitvoeren van bermbeheersplannen In het begin van dit jaar werd een opdracht uitbesteed voor het opstellen van bermbeheersplannen voor het Albertkanaal (zones sectie Kanne-Genk), het Kanaal Dessel-Turnhout-Schoten, het Kanaal Bocholt-Herentals, het Kanaal naar Beverlo en het Kanaal Briegden-Neerharen.

Het eerder goedgekeurde bermbeheersplan voor de Zuid-Willemsvaart werd gedeeltelijk in uitvoering gebracht. De maaiwerken op de kanaalbermen langs de Zuid-Willemsvaart werden overeenkomstig het bermbeheersplan uitgevoerd. Hierbij stonden volgende aspecten centraal: maaidata aangepast aan de vegetatie, onmiddellijke ruiming van het maaisel en verplichte compostering van het maaisel. De Dienst voor de Scheepvaart streeft ernaar om jaarlijks het traject van de bermen met ecologisch maai-beheer systematisch uit te breiden.

Implementatieplan interne milieuzorg Vlaamse overheid Op 8 mei 2002 keurde de Vlaamse regering het voorstel goed in verband met het implementatieplan voor interne milieuzorg bij de Vlaamse overheid. Hierdoor worden alle entiteiten binnen de Vlaamse overheid vanaf dit jaar verplicht om de interne milieuzorg structureel in te voeren.

Een eerste actie in dit project was het aanduiden van een 'aanspreekpunt milieuzorg'. Vervolgens werden alle entiteiten aan een vooronderzoek onderworpen. Aan de hand van de resultaten van dit vooronderzoek werd de Dienst voor de Scheepvaart, omwille van de uiteenlopende activiteiten op een groot aantal locaties, in het laagste milieuzorgniveau (milieuzorgniveau 1) ondergebracht.

Hier ligt de klemtoon op het blijvend werken in conformiteit met de milieuwetgeving. Dit gebeurt door middel van een doorlichting van alle locaties. Dit jaar was het directiegebouw aan de beurt en in de loop van de volgende jaren worden de overige locaties aangepakt.

Op basis van de doorlichtingsresultaten stelt het aanspreekpunt milieuzorg jaarlijks een actieplan voor milieuzorg op.

5. Ontwikkeling van de waterwegen

Een strategisch beleidsplan voor het Albertkanaal De studie naar het huidige en toekomstige economische belang van het Albertkanaal werd dit jaar afgerond. Op basis van de resultaten werd voor het Albertkanaal een strategisch beleidsplan opgesteld.

Het beleidsplan stelt een algemeen ontwikkelingsperspectief voor, waaruit vier strategische doelstellingen worden gedefinieerd: organisatorisch, infrastructureel, grondbeleid en multifunctioneel. Deze vier strategische doelstellingen krijgen afzonderlijk ook een actieplan. In totaal gaat het om vijftien concrete acties waarvan de krachtlijnen worden beschreven en een tijdpad voor uitvoering wordt vooropgesteld.

Het strategisch beleidsplan werd in november 2003 door de Raad van Bestuur goedgekeurd en zal vanaf volgend jaar de basis vormen voor de verdere ontwikkeling van het Albertkanaal.

Naar een multifunctionele ontwikkeling van het Kanaal Dessel-Turnhout-Schoten

De Dienst voor de Scheepvaart sloot met de provincie Antwerpen een samenwerkingsovereenkomst af die voorziet in het opstellen van een multifunctioneel ontwikkelingsperspectief en een strategisch beleidsplan voor het Kanaal Dessel-Turnhout-Schoten. In het kader van deze samenwerking werd een studie opgestart waarin voor de sectoren economie, recreatie, natuur en landschap, mobiliteit en infrastructuur, aan dit ontwikkelingsperspectief gestalte zal worden gegeven.

6. Ruimte voor watergebonden bedrijventerreinen

Economisch Netwerk Albertkanaal biedt aanzienlijke perspectieven

De Dienst voor de Scheepvaart ijvert al meer dan tien jaar voor het creëren van een ruim aanbod aan watergebonden bedrijventerreinen langs het Albertkanaal. De resterende ruimte voor de vestiging van watergebonden bedrijven is immers zeer beperkt. Indien de overheid in de toekomst de 'modal shift' van weg naar water wil verwezenlijken, dan zijn nieuwe watergebonden bedrijventerreinen een absolute noodzaak. In de nabije toekomst kan wellicht een bijkomend aanbod worden afgebakend.

In 2002 startte de afdeling Ruimtelijke Planning, in uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, met de nadere uitwerking van het Economisch Netwerk Albertkanaal. Het resultaat van dit proces moet de aanduiding zijn van een aantal nieuwe bedrijventerreinen langs de as Albertkanaal - E313.

Het plannings- en overlegproces, dat begeleid werd door een multidisciplinaire stuurgroep waarvan de Dienst voor de Scheepvaart deel uitmaakte, werd in september 2003 afgerond. Het resulteerde in een eindrapport dat, met het oog op de besluitvorming binnen de Vlaamse regering, aan de bevoegde minister voor ruimtelijke ordening werd voorgelegd. Het voorstel van de stuurgroep omvat de afbakening van ca. 100 ha watergebonden bedrijventerreinen. De Dienst voor de Scheepvaart zal, in het kader van zijn huidige en toekomstige opdrachten, een actieve rol spelen bij de implementatie van de genomen beslissingen door de Vlaamse regering. Concreet zal de Dienst een voortrekkersrol vervullen bij de herstructurering van een aantal bestaande bedrijventerreinen en als opdrachtgever optreden voor de ontwikkeling van een aantal watergebonden bedrijventerreinen, waarbij samenwerkingsverbanden met andere economische actoren worden nagestreefd.

Bedrijventerrein Genk-Zuid bouwrijp Langs het Albertkanaal, op het grondgebied van de gemeenten Genk, Bilzen en Zutendaal, startte de Dienst in 2001 de realisatie van een watergebonden bedrijventerrein, met een oppervlakte van ca. 100 ha. Op basis van een goedgekeurde ruimtelijke visie voor de ontwikkeling en ontsluiting van dit terrein, werd een ontwerp voor de gefaseerde aanleg van wegen, riolering en nutsvoorzieningen opgesteld. De uitvoering van de werken, voor de ontsluiting van de eerste fase met een oppervlakte van ca. 50 ha, werd in het voorjaar van 2003 aangevat en naderde op het einde van 2003 zijn voltooiing.

Onderzoek naar een uitbreiding van de bedieningstijden De Dienst voor de Scheepvaart liet in 2003 een onafhankelijk onderzoek uitvoeren naar de noodzaak van een uitbreiding van de bedieningstijden aan de kunstwerken op zijn waterwegen. De resultaten van dit onderzoek, dat in het najaar van 2003 werd afgerond, leverden een genuanceerd antwoord op, met zowel voor- als tegenstanders.

Op basis van de aanbevelingen van het onderzoek en de te verwachten verkeershinder door de werken aan de Antwerpse Ring, heeft de Raad van Bestuur beslist om in het voorjaar van 2004 te starten met een uitbreiding van de bedieningstijden van de sluiscomplexen op het Albertkanaal. De beslissing werd genomen na overleg met de syndicale organisaties. Ook de schippersorganisaties werden van de nieuwe bedieningstijden op de hoogte gesteld.

Transportdeskundige voor modal shift De Dienst voor de Scheepvaart sloot met de NV Zeekanaal en Watergebonden Grondbeheer Vlaanderen, de Kamer van Koophandel Kempen en de Mechelse Kamer een samenwerkingsovereenkomst af voor het bevorderen en promoten van het vervoer te water. In het kader van deze samenwerking werd in 2003 een extern transportdeskundige aangesteld die voor geïnteresseerde bedrijven vrijblijvend de mogelijkheden van de binnenvaart als transportmodus zal analyseren.

Enkele bedrijven langs het Albertkanaal konden intussen al aangezet worden om een deel van hun goederentransport met de binnenvaart uit te voeren.

5. Promotie

De Dienst voor de Scheepvaart doet heel wat inspanningen om de trafiek op de kanalen te doen toenemen en besteedt veel aandacht aan de promotie van de binnenvaart. Vanaf 1999 is deze opdracht zelfs opgenomen in het beheerscontract tussen de Vlaamse regering en de Dienst voor de Scheepvaart.

Binnen de Raad van Bestuur van de Dienst werd een promotiecommissie opgericht. Deze commissie heeft als opdracht het communicatie- en promotiebeleid te begeleiden. Hierbij wordt vooral gedacht aan maatregelen die de naambekendheid van de Dienst vergroten en die bijkomende trafiek voor de binnenvaart kunnen verwerven.

De promotiecommissie is als volgt samengesteld:

Voorzitter: Herman Dessers

Leden: Joris Geets, Luc Catteeuw, Fred De Pauw, Jos Heynderickx, Octaaf Parmentier, Erik Portugaels, Jaak Ruiters, Jaak Tielens, Valère Vautmans, Jean Vandeputte, Ludo Vanmeer en Jos Woestenborghs;

Secretaris: Willy Vandeurzen.

De commissie vergadert maandelijks.

De promotiecommissie reikt jaarlijks 'de Prijs van de Dienst voor de Scheepvaart' uit aan een persoon of instelling die zich in bijzondere mate verdienstelijk heeft gemaakt voor de binnenvaart. In 2003 werd de prijs uitgereikt aan de voormalige Vlaamse minister voor Mobiliteit, Steve Stevaert.

De prijs werd vooral toegekend omdat Steve Stevaert in belangrijke mate heeft bijgedragen tot de mentaliteitswijziging ten opzichte van de binnenvaart. Binnen de Vlaamse regering heeft hij verscheidene maatregelen laten goedkeuren ten voordele van de binnenvaart, zoals bijvoorbeeld de decimering van de vaartrechten en het opzetten van het kaaimurenprogramma.

Erelijst Prijs van de Dienst voor de Scheepvaart

2000	.....Tessengerlo Chemie
2001	.....WCT Containerterminal Meerhout
2002	.....Zagrika
2003	.....Steve Stevaert

Brochure voor de beroepsvaart In het kader van de beheersovereenkomst van de Dienst met de Vlaamse regering, wordt jaarlijks een klantentevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Uit dit onderzoek is onder meer gebleken dat de schippers in onvoldoende mate vertrouwd zijn met de waterwegbeheerders in Vlaanderen en met de Dienst voor de Scheepvaart in het bijzonder. Het was voor de schippers onduidelijk bij welke dienst of persoon zij terecht kunnen voor informatie of voor het neerleggen van een klacht.

Om tegemoet te komen aan de bezwaren, werd een informatiebrochure samengesteld waarin een volledig beeld van de Dienst wordt gegeven. De brochure bevat onder meer alle gegevens over de waterwegen en de te contacteren personeelsleden van de Dienst. De brochure werd op 3.000 exemplaren gedrukt en gratis verspreid aan de sluisen en de inningskantoren. Aangezien de uitgave heel wat gedetailleerde informatie bevat, is het de bedoeling om op regelmatige tijdstippen een geactualiseerde versie te verspreiden.

Brochure voor de scholen De toenemende interesse voor de binnenvaart blijkt eveneens uit de stijging van het aantal sluisbezoeken. Scholen en verenigingen kunnen op aanvraag een geleid bezoek brengen aan een sluis. Vooral de schoolbezoeken zijn de laatste jaren fors toegenomen. Ter begeleiding van de leerlingen, werd een brochure samengesteld over de binnenvaart en het kanalenet. Hierbij is gepoogd om bij de bestaande leerprogramma's aan te sluiten.

Vlaanderendag 2003 Om de twee jaar organiseert de Vlaamse regering een Vlaanderendag, een grote opendeurdag voor alle Vlaamse overheidsdiensten. De Dienst heeft dit jaar twee locaties voor het publiek opengesteld: de sluis van Genk en het Straatsburgdok te Antwerpen. Op beide plaatsen werden ongeveer 2.500 bezoekers genoteerd. Vooral de informatieve boottochten op het Albertkanaal konden op een massale belangstelling rekenen. Op deze wijze tracht de Dienst ook het grote publiek voor het belang van de binnenvaart te sensibiliseren.

Promotie Binnenvaart Vlaanderen Tijdens alle vergaderingen van de promotiecommissie wordt er verslag uitgebracht over de activiteiten van de vzw Promotie Binnenvaart Vlaanderen. Uiteraard worden de activiteiten van de eigen promotiecommissie in de mate van het mogelijke op de werking van de vzw Promotie Binnenvaart Vlaanderen afgestemd.

6. Financieel verslag

balans

ACTIVA		2003	2002	
		EUR	EUR	
I Oprichtingskosten		-	-	-
II Immateriële vaste activa				
Software	282.178,73 -175.102,10	107.076,63	151.524,06	258.935,77 -107.411,71
III Materiële vaste activa				
Terreinen en gebouwen	516.844,11 -373.967,93	142.876,18	153.509,06	516.844,11 -363.335,05
Werken van burgerlijke bouwkunde	11.090.442,24 -1.694.518,43	9.395.923,81	4.988.588,97	5.796.462,22 -807.873,25
Installaties, machines en uitrusting voor exploitatie	2.046.195,64 -1.411.380,02	634.815,62	693.617,70	1.971.009,30 -1.277.391,60
Meubilair en materieel	6.314.928,98 -4.327.487,63	1.987.441,35	1.990.427,10	5.799.362,21 -3.808.935,11
Werken van burgerlijke bouwkunde in aanbouw		63.484.322,25	38.153.046,94	
IV Financiële vaste activa				
Vorderingen en borgtochten in contanten		-	-	
V Vorderingen op meer dan 1 jaar				
		-	-	
VI Voorraden				
Handelsgoederen		1.306.620,71	1.206.780,19	
VII Vorderingen op ten hoogste 1 jaar				
Handelsvorderingen op ten hoogste één jaar		3.528.699,62	1.523.970,67	
Overige vorderingen		11.400.282,42	13.888.785,80	
VIII Geldbeleggingen				
IX Liquide middelen				
Kassagelden		13.417,76	2.129,44	
Rekening K.B.C.		3.822.906,75	6.947.684,81	
X Overlopende rekeningen				
Verkregen opbrengsten		148.000,00	269.700,00	
Over te dragen kosten		14.605,36	4.956,72	
TOTAAL		95.986.988,46	69.974.721,46	
XI Orderekeningen				
Sociale Dienst		59.452,61	51.566,45	
Uit te voeren patrimoniuminvesteringen		315.617,62	315.617,62	
Waarborgbrieven		551.014,08	447.089,08	
Verplichting tot aankoop bij leveranciers		22.099.390,70	16.939.024,88	
TOTAAL inclusief orderekeningen		119.012.463,47	87.728.019,49	

balans

PASSIVA	2003	2002
BEF	EUR	
I Kapitaal	-	-
II Uitgiftepremies	-	-
III Herwaarderingsmeerwaarden	-	-
IV Reserves		
Niet beschikbare reserves	1.502.068,30	1.502.068,30
Beschikbare reserves voor bedrijfsfonds	867.627,34	867.627,34
V Overgedragen netto resultaat		
Overgedragen verlies	-	-
Overgedragen winst	851.705,70	293.531,60
VI Dotaties, subsidies, toelagen en soortgelijke		
Kapitaalsubsidies werken burgerlijke bouwkunde	68.563.995,62	39.093.849,89
Subsidies patrimoniale goederen	2.872.209,29	2.989.078,00
Subsidies patrimoniale investeringen	3.721.648,10	3.833.799,94
VII Voorzieningen en Uitgestelde belastingen		
Globale te voorziene waardeverminderingen handelsvorderingen	946.298,27	860.579,99
VIII Schulden op meer dan één jaar		
Ontvangen vooruitbetalingen	1.308.569,93	1.308.569,93
Gerealiseerde ontvangsten grondbeheer	1.678.758,26	1.589.967,35
IX Schulden op ten hoogste één jaar		
Handelsschulden op ten hoogste één jaar	6.550.680,71	2.760.304,44
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	1.460.510,32	1.551.708,22
Overige schulden	16.651,10	15.258,94
Rekeningen K.B.C. type uitgaven	5.532.597,79	13.295.807,17
X Overlopende rekeningen		
Over te dragen opbrengsten	8.494,51	-
Toe te rekenen kosten	105.173,22	12.570,35
TOTAAL	95.986.988,46	69.974.721,46
XI Orderekeningen		
Sociale Dienst	59.452,61	51.566,45
Uit te voeren patrimoniuminvesteringen	315.617,62	315.617,62
Waarborgbrieven	551.014,08	447.089,08
Crediteuren wegens verplichting tot aankopen	22.099.390,70	16.939.024,88
TOTAAL inclusief orderekeningen	119.012.463,47	87.728.019,49

resultatenrekening

	2003	2002
I Operationele opbrengsten	30.603.071,84	29.044.737,884
Lopende opbrengsten	8.006.310,37	8.282.611,69
Inkomens- en kapitaaloverdrachten	19.370.515,61	17.612.391,69
Andere operationele opbrengsten	3.226.245,86	3.149.734,50
II Operationele kosten	-30.137.340,85	-28.606.218,18
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	-626.599,46	- 634.584,91
Diensten en diverse goederen	-3.794.675,92	- 3.681.429,72
Personeelskosten	-23.451.660,76	-22.711.701,96
Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, immateriële en materiële vaste activa	-1.703.676,23	-1.031.337,67
Voorzieningen (toevoegingen, bestedingen en terugnemingen)	-141.421,46	-16.010,83
Inkomensoverdrachten	-391.517,23	-368.124,33
Andere operationele kosten	-27.789,79	-163.028,76
OPERATIONEEL RESULTAAT	465.730,99	438.519,70
III Financiële opbrengsten	29.672,93	232.433,09
Opbrengsten uit vlottende activa	5.831,99	229.740,31
Gerealiseerde wisselopbrengsten	0,05	0,49
Aangerekende verwijlntresten	23.840,89	-
Andere financiële opbrengsten	-	2.692,29
IV Financiële kosten	-3.321,91	-11.259,07
Gerealiseerde wisselverliezen	-0,01	-0,20
Bankkosten	-3.282,69	-2.226,27
Betalingskorting	-39,20	-0,02
Diverse financiële kosten	-0,01	-9.032,58
FINANCIEEL RESULTAAT	26.351,02	221.174,02
V Uitzonderlijke opbrengsten	96.598,34	53.409,83
Terugneming van afschrijvingen en waardeverminderingen	55.703,18	49.716,30
Terugneming van afschrijvingen	998,90	-
Andere uitzonderlijke opbrengsten	39.896,26	3.693,53
VI Uitzonderlijke kosten	-30.506,25	-32.029,50
Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten	-998,31	-355,31
Andere uitzonderlijke kosten	-29.507,94	-31.674,19
UITZONDERLIJK RESULTAAT	66.092,09	21.380,33
NETTO RESULTAAT VAN HET JAAR (voor belastingen)	558.174,10	681.074,05
NETTO RESULTAAT VAN HET JAAR (na belastingen)	558.174,10	681.074,05
TE BESTEMMEN NETTO RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR	558.174,10	681.074,05
Overgedragen verlies van vorige boekjaren	293.531,60	-387.542,45
Te verwerken verliessaldo	-	-
Te verwerken winstsaldo	851.705,70	293.531,60
Bestemming van de winst		
Overdracht naar het boekjaar 2003		293.531,60
Betoelaging		
Om te voorzien in de ontoereikendheid van de eigen bedrijfsontvangsten en ter financiering van de aankoop van nieuwe patrimoniale goederen, ontving de Dienst voor de Scheepvaart volgende toelagen lastens de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap:		
Aanvulling eigen bedrijfsontvangsten	17.666.839,38	16.581.054,02
Nieuwe patrimoniale goederen	701.160,62	924.945,98
TOTAAL	18.368.000,00	17.506.000,00

verslag van de revisor

Verslag van de revisor over de jaarrekening afgesloten op 31 december 2003 van de DIENST VOOR DE SCHEEPVAART TE HASSELT

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen en in toepassing van het Ministerieel Besluit van 12 december 1979, waarbij wij aangesteld werden als revisor bij de Dienst voor de Scheepvaart, brengen we hierbij verslag uit over de uitvoering van onze controleopdracht tijdens het boekjaar 2003.

Wij hebben de controle uitgevoerd van de jaarrekening, opgesteld door de verantwoordelijken van de Dienst, over het boekjaar afgesloten op 31 december 2003, met een balanstotaal van 119.012.463,47 euro en waarvan de resultatenrekening afsluit met een winst van 558.174,10 euro. Onze controles werden zodanig verricht dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat, rekening houdend met de specifieke wettelijke voorschriften met betrekking tot de jaarrekening.

De administratieve organisatie werd tevens geëvalueerd, waarbij werd vastgesteld dat deze voldoende gestructureerd is en aangepast aan de aard en de omvang van de instelling, waardoor een correcte boekhoudkundige administratie verzekerd is.

Wij hebben op basis van steekproeven de verantwoording onderzocht van de bedragen opgenomen in de jaarrekening.

Wij hebben de waarderingsregels, de betekenisvolle boekhoudkundige ramingen die de instelling maakte en de voorstelling van de jaarrekening in haar geheel beoordeeld. De verantwoordelijken van de instelling hebben onze vragen naar opheldering of inlichtingen duidelijk beantwoord.

Wij zijn van mening dat deze werkzaamheden een redelijke basis vormen voor het uitbrengen van ons oordeel.

Naar ons oordeel, rekening houdend met de toepasselijke wettelijke voorschriften, geeft de jaarrekening afgesloten op 31 december 2003 een getrouw beeld van het vermogen, van de financiële toestand en van de resultaten van de instelling.

Hasselt, 5 maart 2004

Embrechts Frank bedrijfsrevisor

Tabel 1: Samenvatting van de bijzonderste statistische gegevens

Rubrieken	1977	2001	2002	2003	Pc verhoging of verlaging van 2003 tov 2002
<u>Tonkilometer</u>	1.688.052.891	2.757.990.253	2.954.015.980	3.040.565.568	+2,93
Vervoerde tonnage	25.265.370	35.929.817	37.788.222	38.360.485	+1,51
Ladingen	7.268.840	5.028.858	4.910.765	5.222.386	+6,35
Lossingen	11.268.329	15.782.777	16.310.356	16.049.042	-1,60
Inwendig vervoer binnen de grenzen van het net (goederen geladen en gelost binnen het net)	535.617	437.702	445.109	592.197	+33,05
<u>Doorvaart over het Albertkanaal van eind tot eind</u>	6.066.648	14.993.678	14.683.639	17.135.823	+5,08
Trafiek waargenomen aan de in- en uitgangspunten					
a) Kanne	10.679.599	18.878.225	20.192.318	20.960.120	+3,51
b) Smeermaas (grens)	1.165.300	787.006	759.825	752.459	-0,97
c) Lozen (grens)	1.211.954	552.570	556.218	383.834	-30,99
d) Straatsburgdok Antwerpen	17.886.148	30.220.878	31.774.212	33.368.797	+5,02
Aantal geladen schepen	46.504	33.793	34.279	35.274	+2,90
Aantal ledige schepen	37.828	27.909	27.238	26.779	-1,69
Aantal schepen op het net geladen	13.664	7.444	7.088	7.756	+9,42
Aantal schepen op het net gelost	20.480	16.932	16.967	16.800	-0,98
<u>Gebruik van grote schepen (+800 ton)</u>					
Tonkilometer (1)	902.805.277	2.370.308.765	2.601.066.215	2.686.835.735	+3,30
Vervoerde tonnage (2)	13.058.044	29.904.914	32.396.497	32.982.143	+1,81
Aantal geladen grote schepen (3)	11.521	20.656	22.397	23.481	+4,84
Gemiddelde tonnage per groot schip	1.151	1.448	1.446	1.405	-2,84
<u>Gebruik der duweenheden</u>					
Tonkilometer (1)	207.131.300	1.101.176.312	1.138.794.223	1.102.436.324	-3,19
Vervoerde tonnage (2)	3.261.284	12.039.906	12.655.349	12.548.145	-0,85
Aantal duweenheden	2.240	4.643	4.696	5.096	+8,52
Gemiddelde tonnage per duweenheid	1.456	2.593	2.695	2.462	-8,65
<u>Zeevaartverkeer met kustvaarders</u>					
Vervoerde tonnage (2)	146.967	591.610	591.449	567.914	-3,98
Aantal kustvaarders (3)	237	445	430	397	-7,67

(1) begrepen in de totale tonkilometer

(2) begrepen in de totale vervoerde tonnage

(3) begrepen in het aantal geladen schepen

Tabel 2: trafiek per waterweg

Waterwegen	1977	2001	2002	2003
<u>A. In tonkilometer</u>				
Albertkanaal	1.447.154.245	2.615.926.967	2.821.714.820	2.914.666.403
Kanaal van Briegden naar Neerharen	9.224.602	1.766.100	1.132.748	1.143.513
Zuid-Willemsvaart	49.737.791	32.315.174	28.740.435	31.540.654
Kanaal van Bocholt naar Herentals	125.317.350	61.992.039	57.390.440	52.499.801
Kanaal naar Beverlo	3.148.194	891.095	924.491	921.269
Kanaal van Dessel naar Kwaadmechelen	2.488.898	20.835.695	19.756.735	18.701.312
Kanaal van Dessel naar Schoten over Turnhout	29.368.334	15.464.982	15.093.374	13.182.855
- sectie Dessel – Turnhout	21.622.477	8.798.201	9.262.937	7.909.761
TOTAAL	1.688.052.891	2.757.990.253	2.954.015.980	3.040.565.568
<u>B. In tonnage</u>				
Albertkanaal	23.393.863	35.101.430	36.983.753	37.185.723
Kanaal van Briegden naar Neerharen	1.849.644	956.876	779.115	724.355
Zuid-Willemsvaart	3.933.118	1.745.194	1.192.406	1.487.902
Kanaal van Bocholt naar Herentals	4.733.532	3.193.640	2.867.226	2.913.960
Kanaal naar Beverlo	480.888	193.422	200.671	199.977
Kanaal van Dessel naar Kwaadmechelen	402.940	1.389.878	1.338.576	1.243.372
Kanaal van Dessel naar Schoten over Turnhout	1.201.042	663.363	636.723	574.495
- sectie Dessel – Turnhout	1.162.554	574.647	604.620	497.004
TOTAAL	25.265.370	35.929.817	37.788.222	38.360.485

Tabel 3: Gerealiseerde tonkilometer per groep van goederen

Aanduiding van de goederen	TONKILOMETER						Totale tonkilometer	% tov de totale tonkilometer
	Albertkanaal			Andere waterwegen				
	Opvaart	Afvaart	Totaal	Opvaart	Afvaart	Totaal		
0. Landbouwproducten	23.182.552	17.556.370	40.738.922	3.442.331	843.624	4.285.955	45.024.877	1,48
1. Voedingswaren en veevoeders	12.730.090	2.278.363	15.008.453	496.636	65.044	561.680	15.570.133	0,51
2. Vaste brandstoffen	393.231.593	6.913.654	400.145.247	11.946.152	4.085	11.950.237	412.095.484	13,56
3. Petroleumproducten	460.595.949	4.555.259	465.151.208	392.422	1.625	394.047	465.545.255	15,31
4. Ertsen	453.461.484	16.789.408	470.250.892	21.546	106.388	127.934	470.378.826	15,47
5. Metaalproducten	58.123.830	52.516.685	110.640.515	497.195	154.343	651.538	111.292.053	3,66
6. Delfstoffen en bouwmaterialen	303.187.332	610.701.360	913.888.692	40.961.767	57.242.342	98.204.109	1.012.092.801	33,29
7. Meststoffen	101.599.870	103.995.879	205.595.749	97.996	231.408	329.404	205.925.153	6,77
8. Nijverheidsproducten	101.645.845	93.060.250	194.706.095	4.869.836	4.513.242	9.383.078	204.089.173	6,71
9. Allerhande goederen	37.109.467	61.431.162	98.540.629	2.875	8.309	11.184	98.551.813	3,24
TOTALEN	1.944.868.012	969.798.390	2.914.666.402	62.728.756	63.170.410	125.899.166	3.040.565.568	100,00

Tabel 4: Albertkanaal – tonnage in rechtstreekse doorvaart per groep van goederen (1)

Aanduiding der goederen	Kanne - Antwerpen			Antwerpen - Kanne		
	2003		2002	2003		2002
	tonnage	%	tonnage	tonnage	%	tonnage
0. Landbouwproducten	103.773	2,16	53.191	115.388	0,94	230.462
1. Voedingswaren en veevoeders	6.468	0,14	15.108	54.475	0,44	50.676
2. Vaste brandstoffen	50.258	1,05	48.792	2.512.743	20,36	2.694.923
3. Petroleumproducten	35.612	0,74	16.308	3.381.122	27,40	3.425.065
4. Ertsen	103.790	2,17	61.813	3.981.457	32,26	4.174.973
5. Metaalproducten	452.650	9,44	322.066	298.678	2,42	166.421
6. Delfstoffen en bouwmaterialen	2.732.239	56,99	2.218.125	1.165.652	9,44	1.066.512
7. Meststoffen	704.802	14,70	614.176	592.874	4,80	606.518
8. Nijverheidsproducten	518.690	10,82	286.390	220.008	1,78	226.180
9. Allerhande goederen	85.818	1,79	19.327	19.326	0,16	10.845
TOTALEN	4.794.100	100,00	3.655.296	12.341.723	100,00	12.652.575

(1) goederen die op het Albertkanaal over gans zijn lengte werden vervoerd, zonder er geladen of gelost te zijn.

Tabel 5: Vervoerde, geloste en geladen tonnage per productgroep

GROEPEN	Vervoerde tonnage	Geladen tonnage		Geloste tonnage	
		Opvaart	Afvaart	Opvaart	Afvaart
O. Landbouwproducten	1.106.037	5.004	11.391	716.560	62.415
1. Voedingswaren en veevoeders	488.510	10.089	83.360	301.164	15.916
2. Vaste brandstoffen	4.255.716	48.716	6.516	1.618.741	18.456
3. Petroleumproducten	4.901.069	255	5.069	1.474.164	1.403
4. Ertsen	4.369.900	97.635	75.267	97.701	12.700
5. Metaalproducten	1.337.012	30.317	32.628	480.041	27.568
6. Delfstoffen en bouwmaterialen	14.687.843	797.897	1.791.311	4.822.761	3.581.622
7. Meststoffen	2.433.317	9.903	404.236	671.133	39.041
8. Nijverheidsproducten	3.012.530	212.910	608.215	1.345.324	97.805
9. Allerhande goederen	1.768.551	17.301	974.366	660.392	4.135
TOTALEN	38.360.485	1.230.027	3.992.359	12.187.981	3.861.061
Ter herinnering 2002	37.788.222	1.116.487	3.794.278	12.433.897	3.876.459

Tabel 6: Binnenlandse, continentale en zeetrafiiek

	1977	2001	2002	2003
A. Continentale trafiek				
I. Binnenlandse trafiek	8.875.682	7.434.377	8.796.112	8.913.512
II. Uitvoer naar				
Frankrijk	457.063	475.589	474.898	297.262
Nederland	1.162.654	1.036.025	1.218.134	1.553.021
Duitsland	362.859	331.665	313.246	273.469
Andere	100.214	145.949	98.317	88.828
TOTAAL II	2.082.790	1.989.228	2.104.595	2.212.580
III. Invoer uit				
Frankrijk	473.876	499.004	468.225	475.847
Nederland	5.344.240	6.639.730	6.453.587	6.854.841
Duitsland	674.042	1.865.643	1.945.994	1.503.358
Andere	43.398	25.644	48.672	53.509
TOTAAL III	6.535.556	9.030.021	8.916.513	8.887.555
IV. Doorvoer				
Frankrijk – Nederland	46.814	213.115	212.694	138.991
Nederland – Frankrijk	80.494	74.148	88.408	168.602
Andere	3.770	59.350	75.464	112.929
TOTAAL IV	131.078	346.613	376.566	420.522
TOTAAL CONTINENTALE TRAFIEK	17.625.106	18.800.239	20.193.786	20.434.169
B. Zeetrafiiek				
I. Uitvoer naar				
Belgische zeehavens	2.281.677	2.069.834	2.452.135	2.368.346
buitenlandse zeehavens	154.420	607.190	528.886	592.382
TOTAAL I	2.436.097	2.677.024	2.981.021	2.960.728
II. Invoer uit				
Belgische zeehavens	3.687.968	6.511.021	5.911.379	6.064.560
buitenlandse zeehavens	871.553	7.022.038	7.831.574	7.731.657
TOTAAL II	4.559.521	13.533.059	13.742.953	13.796.217
III. Doorvoer				
naar NL				
via Belgische zeehavens	258.943	241.846	128.078	184.568
vanuit NL				
via Belgische zeehavens	258.870	61.966	100.192	243.825
andere	126.833	615.683	642.192	740.978
TOTAAL III	644.646	919.495	870.462	1.169.371
TOTALE ZEETRAFIEK	7.640.264	17.129.578	17.594.436	17.926.316
TOTAAL VERVOERDE TONNAGE (A + B)	25.265.370	35.929.817	37.788.222	38.360.485

dienst voor de scheepvaart

Havenstraat 44 • 3500 Hasselt • T 011 22 59 12
F 011 22 12 77 • e-mail: directie@dienst-scheepvaart.be
www.dienst-scheepvaart.be